

Aspre i Pla

Revista Municipal

Desembre 2020

La Tallada · Tor · Marenyà · Canet

Núm. 26

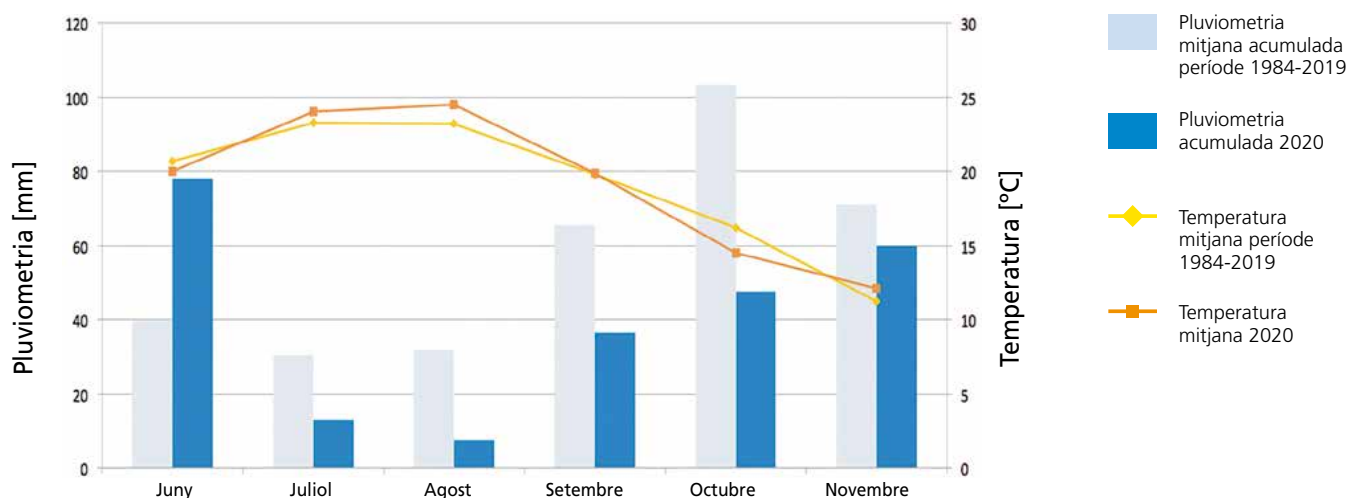
Meteorologia

	Temperatura mitjana període 1984-2019	Temperatura mitjana 2020	Pluviometria mitjana acumulada període 1984-2019	Pluviometria acumulada 2020
Juny	20,7	20,0	39,8	78,2
Juliol	23,3	24,0	30,6	13,0
Agost	23,2	24,5	31,8	7,7
Setembre	19,8	19,9	65,5	36,6
Octubre	16,2	14,5	103,6	47,6
Novembre	11,2	12,1	71,0	59,8

Estació Experimental Fundació Mas Badia (IRTA)
Ctra. de la Tallada s/n
17134 - La Tallada de l'Empordà
Tel: 972 78 02 75
Fac: 972 78 05 17

DIAGRAMA OMBROTÈRMIC // LA TALLADA D'EMPORDÀ 2020

Demografia

segons les dades que consten al padró d'habitants:

NAIXEMENTS (des de l'1 de juny de 2020):

Cap

Habitants empadronats:

472

DEFUNCIONS (des de l'1 de juny de 2020):

Joaquin Maria Zuriaga Salellas

4 abril 2020 (no s'havia fet constar en el n. 25)

Joaquim Tarrats Quintana 27 juny 2020

Ana Cufí Sala 9 novembre 2020

Maria Foraster Condom 17 novembre 2020

Ajuntament de
la Tallada d'Empordà

Amb col·laboració de:

Diputació de Girona
221 MUNICIPIS

Edita: Ajuntament de la Tallada d'Empordà

Fotografia de portada: Lluís Bover

Disseny i maquetació: Martí Riu

Correcció: Violeta Roca

Impressió: Impremta Pagès

Dipòsit legal: GI-351-2009

Meteorologia	2
Editorial	3
Fets i gent	4
L'enquesta	8
Racó jove	12
La Colla del Sinofós	18
Apunts del natural	21
Memòria popular	24
Paraules de la Tallada	28
Medi ambient	29
Per pensar-hi	34
Afers exteriors	36
Club de lectura	38
Llibres a escena	40
De pel·lícula	42
Sumar és créixer	46
Obrim boca	47

Aspre i Pla

Número 26 Desembre 2020

CONSELL DE REDACCIÓ:

Antoni Fernández Sandoval, Amandi Alonso, Joan Lorenzo, Roser Bagué Paretas, Míriam Pagés, Margarita Vidal, Cati Moreno, Maria Gràcia Vilavella, Jordi Margarit, Ultano Gómez, Núria Abulí, Rafael Hereu, Ramon Casares i Sebastià Villalón.

FOTO DE PORTADA:

AUTOR: Lluís Bover

AMB LA COL·LABORACIÓ DE:

Totes les entitats culturals municipals

Ciutadania i responsabilitat

La pandèmia de covid-19 s'ha revifat amb una segona onada des de finals d'octubre. El confinament de cap de setmana i el confinament nocturn diari han tornat amb una versió atenuada de l'estat d'alarma. Els indicadors es mantenen amenaçadors i les celebracions de Nadal han quedat seriosament tocades; la paraula "bombolla" s'ha enriquit amb nous significats. Les notícies més positives ens les han proporcionat les vacunes. Sembla que al llarg de l'any 2021 podrem arraconar el virus, però mentrestant haurérem de mantenir les mesures a què ja ens hem acostumat: distanciament, rentat de mans i mascareta.

La covid-19 no és un episodi anecdòtic ni una epidèmia més al nostre país; la sofrença de les persones infectades, el nombre elevadíssim de defuncions, les limitacions de la vida social i les repercussions econòmiques ens han abocat a una tristesa col·lectiva com feia temps que no es coneixia i amb un relleu més acusat en aquest període nadalenc.

Ho dèiem el juny: en aquests llargs mesos hem vist conductes irresponsables però també un nombre molt més gran de capteniments responsables, d'actituds solidàries i de cura envers els propers. Alhora, hem pogut estimar la importància dels serveis públics. Coses valuoses que només injustament es poden titllar de por o de mera obediència cega o acrítica. Al contrari, són adquisicions per a una normalitat menys individualista i per a una vida familiar més respectuosa envers tots els seus membres.

Una altra confirmació: tot i els avenços en sanitat, el risc zero no existeix. Un virus que es transmet de persona en persona només podem aturar-lo entre tots. Tanmateix, en una societat complexa com la nostra les respostes es diversifiquen en funció de valors, interessos, ideologies i situació social. Per això, les responsabilitats no són només dels polítics, també són col·lectives i es componen d'infinat de decisions personals. Alguns poders públics tendeixen a menar la gent com un ramat amb solucions autoritàries. Ara bé, aquesta temptació se sosté sovint en el nostre desig angoixat de certes immediates i en la dificultat d'emprar el sentit comú: "que ens diguin el que hem de fer", "que es prohibeixi o es permeti això o allò altre", "que no ens donin la responsabilitat a la gent". Ben mirat, les recomanacions són preferibles a les prohibicions; la claredat en la informació és important, i n'ha faltat molta; però tenir coneixement de les coses comporta assabentar-se també dels dubtes, dificultats i contradiccions pel que fa al coneixement científic i a la gestió política. Un sentit crític prudent ens ha de permetre destriar dins del gran doll de la informació la malaptesa en la gestió, les notícies falses, les teories poc fonamentades i els rumors malintencionats. Ha quedat clar, doncs, que hi ha afers —potser els més importants— que no s'han de delegar. Una ciutadania activa i responsable és bàsica per al benestar col·lectiu.

En tot cas, la pandèmia cal prendre-la com un advertiment molt seriós que interpel·la les formes d'organització i de vida de la nostra societat. Fer-la més lliure i més justa comporta nous riscos i responsabilitats començant per saber compensar qui més n'ha patit les conseqüències. Són reptes greus. Mentrestant, us desitgem un Nadal entre bombolles familiars i un bon any 2021 que, per poc que ho sigui, serà millor que el que deixem enrere.

Les restriccions imposades per la pandèmia van limitar les celebracions de l'estiu i de la tardor. Malgrat tot, i amb les degudes precaucions, encara es van poder realitzar alguns actes.

Es va poder encendre la foguera de Sant Joan. 23-06-2020.
FOTO: MARIA TERESA GIRONÈS RIGALL

El poble assegut a distància contempla la foguera. 23-06-2020.
FOTO: MARIA TERESA GIRONÈS RIGALL

Commemoració de l'1 d'Octubre. Dolors Bassa, camí de la presó, va fer un parlament emotiu. 1-10-2020. FOTO: AMANDI ALONSO

Commemoració de l'1 d'Octubre. Parlament de Dolors Bassa. 1-10-2020.
FOTO: MARIA TERESA GIRONÈS RIGALL

TALLER MECÀNIC
Figueras

Reparació d'Automòbils i Maquinària

 Tel./Fax 972 78 00 67 mail: tallerfigueras@hotmail.es
 Ctra. de Figueres, 14 17134 LA TALLADA D'EMPORDÀ
 (Girona)

jardins marc
construcció i manteniment

Marc Costey Romans
tel. 617157437 - 972 78 03 05
plaça de l'església 1, Marenyà
La Tallada d'Empordà 17134 (Girona)

Enguany, la nit de jazz va tenir lloc a Marenyà. Malgrat la pluja, l'actuació de Ramon Cardo i Traç va ser tot un èxit tant per l'assistència com per la qualitat de la música que s'hi va poder escoltar.

60'S QUARTET

NIT DE JAZZ
AMB RAMON CARDO & TRAÇ

DIVENDRES, 24 DE JULIOL
A LES 22:00 H
PLAÇA DE L'ESGLÉSIA
MARENYÀ

Ajuntament de La Tallada d'Empordà Diputació de Girona

L'ÚS DE MASCARETA ÉS OBLIGATORI

Cartell del Concert de Jazz del dia 24 de juliol de 2020.

En primer pla, el grup; al fons, el públic sota els paraigües. FOTO: AMANDI ALONSO

iCOLORS...

Interiorisme Pintura Rehabilitació
Aluminis PVC

972 78 05 18
c/ Mestral, 13 VERGES 17142 (Girona)
info.icolors@gmail.com

Ramon Cardo en ple solo. FOTO: AMANDI ALONSO

Tel. 972 780 524

www.materialia.cat

info@materialia.cat

materialia materials de construcció

Aixetes • Lavabos • Mobles de bany • Sanitaris • Dutxes • Mampares • Spas
Saunes • Paviments • Revestiments • Mosaics • Pedra natural • Parquets

La castanyada d'enguany a Tor va tenir un format ben especial. Les famílies van enviar fotografies de la celebració als seus domicilis. Escanejant amb el vostre mòbil el codi QR adjunt podreu veure les imatges.

Un final apoteòsic per a un concert inoblidable. Festa Major, 10-07-2020. FOTO: MONTSE PARETA

Grans i petits s'ho van passar d'allò més bé amb l'animació infantil. FOTO: NÚRIA PARETA

10 DE JULIOL 2020	CASAL DE TOR PRESENTA	PLAÇA ESSLÈSIA
	ELLAS MUSIC BAND	
22:00		TOR

ES RECOMANA PORTAR MASCARETA

Organiza: Col·labora:

Cartell del concert. FOTO: CASAL DE TOR

HOSTAL RESTAURANT

Cafeteria
Esmorzars de Forquilla
Servei de Carta
Menú diari
Habitacions

C/ Girona, 20 - Tel. 972 780 136 - 17142 VERGES (Girona)
hostalalberana@restaurant.cat

El confinament ha afectat la nostra vida social i a Canet no s'han pogut realitzar les trobades habituals d'aquest període. Ara bé, els veïns i veïnes de Canet no obliden la resta del municipi, de Catalunya i del món. El dia 13 de desembre es van reunir en un esdeveniment únic i aeri. Amb les fotos ens fan arribar aquest missatge: Canet us desitja molt bones festes!

Guardant les distàncies i amb la mascareta de Canet davant l'Espai Canet. 13-12-2020. FOTO: MARTA CORDONET

Les mascaretes de Canet, elegants i evocadores. FOTO: MARTA CORDONET

L'esdeveniment a vista de dron. 13-12-2020. FOTO: MARTA CORDONET

Des de ben amunt, saludant a càmera. 13-12-2020. FOTO: MARTA CORDONET

agroempordà s.l.

Albert Oliveras
629 602 162

c/ Canet, s/n - 17134 LA TALLADA (Girona)
Tel. 972 78 05 73
e-mail: albert.oliveras@agroemporda.cat

CRONOLOGIA DE LA PANDEÀMIA

Totes les dades provenen de la pàgina <https://www.epdata.es/datos/coronavirus> que, al seu torn, recull les dades de la **Conselleria de Sanitat** per a Catalunya, del **Ministerio de Sanidad** per a Espanya i de la **Universitat Johns Hopkins** per al món. Les dades de contagis i defuncions reflecteixen casos confirmats per tests. Recordem que les funeràries estimen el nombre de morts per covid-19 a Catalunya fins a principis de desembre al voltant de 16.000. La Generalitat ha acceptat aquesta xifra, però oficialment només pot comptar els casos confirmats. Cal fer constar, també, que l'INE (Instituto Nacional de Estadística) espanyol ha considerat que ja en el mes de maig hi havia 18.557 casos més de morts "sospitoses" de covid. Això elevaria el nombre acumulat de morts per covid-19 a Espanya a una xifra propera als 46.000 el dia 1 de juny, en què reprenem aquesta cronologia. El Ministerio de Sanidad ha acceptat aquesta correcció, que caldria traslladar a les dades acumulades de finals de novembre, quan tanquem la cronologia, i que, en projecció, faria pujar els morts per covid-19 a 75.000 per tot Espanya.

Enquesta sobre la segona onada del confinament

Després del respir de l'estiu en què creïem que el pitjor ja havia passat i que teníem la bitxa controlada, un rebrot de la covid-19 ens ha frenat de nou la nostra petita llibertat. Tornen a haver-hi restriccions, controls i tocs de queda, en una mena de guerra d'enemic invisible que causa, però, gran mortaldat i col·lapses a les UCI. Com ens ho estem prenent tot plegat?

Amb aquest panorama l'estat d'ànim del personal no és per tirar coets; i el nostre municipi no és una excepció, tot i que, tal com es va poder constatar a l'anterior enquesta sobre el confinament de primavera, a poble es porta millor tot el conjunt de mesures anticovid, mascareta inclosa.

L'enquesta va ser redactada abans de la desescalada, s'ha llançat el 20 de novembre i s'ha tancat l'11 de desembre. Les dates en què s'ha passat l'enquesta tenen la seva importància a l'hora de valorar-la, vist que l'evolució d'aquesta guerra biològica és imprevisible. Ara tenim l'esperança que la vacuna aturi l'onada pandèmica, la qual cosa pot fer canviar favorablement l'opinió de la gent, sempre que els models matemàtics que manegen els experts indiquin un retrocés de contagis, malalts i defuncions.

Han respost l'enquesta un total de 79 persones, un 17% de la població censada al municipi.

En general, a la primera pregunta, les restriccions de desplaçaments i de mobilitat s'accepten: només hi ha un rebuig d'un 11% al toc de queda, i un 20% al confinament perimetral. El tancament de teatres, cinemes i altres activitats culturals en registra un de més alt, 37%. El tancament de bars i restaurants és el que suscita, però, un rebuig més alt (43%): la gent troba a faltar aquests punts de trobada social que fan més suportable el dia a dia. Una dada significativa és que la majoria no veu malament la reducció d'aforament de botigues i comerços, un 94% entre totalment d'acord o en part. Sembla, doncs, opinió general que abans de tancar un negoci, amb tot el perjudici econòmic que comporta, fora millor deixar-lo obrir sempre que compleixi totes les mesures obligatòries que marqui la normativa ad hoc.

A la segona pregunta, sobre l'afectació econòmica, pot semblar alta la proporció dels qui no els afecta gens (48%). S'ha de tenir

El nombre de persones que no semblen disposades a vacunar-se de moment és important.

El tancament de bars i restaurants suscita un rebuig alt.

en compte, però, la població passiva de jubilats que tenen assegurada una renda fora del mercat del treball. De tota manera, la proporció dels qui els afecta una mica (23%) o molt (28%) hi és superior i planteja un inquietant interrogant de cara al futur.

A la tercera es constata clarament que la gent mostra un cert esgotament i desànim en aquesta lluita sorda i silenciosa, en què desapareixen aplecs populars, estadis a vessar, teatres i auditoris plens, i qualsevol altre espai de socialització, i on quedem relegats, confinats, intocables, cadascú dins la seva *bombolla convivencial*. Les dades canten per si soles: una àmplia majoria percep un gran esgotament (48%), seguida pels qui només en perceben una mica (47%), mentre que un grup reduït (3%) no en veu cap.

La qüestió candent ara, i segurament els propers mesos, serà l'acceptació de la vacuna de la covid-19 per part de la població. Segona aquesta enquesta, tot i que el grup del Sí a la vacunació (53%) supera al del No (45%), no deixa de ser important el nombre de persones que de moment no estan disposades a

L'anomenada "fatiga pandèmica" comença a pesar.

vacunar-se. En aquest grup pot haver-hi els qui estan en contra de les vacunes en general –els més extrems– però també persones que desconfien d'una vacuna que s'ha fabricat ràpidament –quan la majoria necessiten tres o més anys a verificar els seus resultats–, i esperen a veure els primers resultats (29% dels enquestats). Pot ser una actitud poc solidària si el que es pretén és arribar a immunitzar una porció àmplia de la població per aturar la pandèmia. Per tant, tot i que la majoria espera la vacuna amb candeletes per sortir d'aquest túnel, no serà fàcil convèncer els més reticents a vacunar-se sense aplicar mesures coercitives, com passaports amb certificats de vacunació o coses per l'estil.

La darrera pregunta es relaciona amb la tercera, puix que valora també un estat d'ànim. Encara estem vivint un temps estrany i són moltes les incògnites del futur. Amb aquesta perspectiva la majoria pensa que la vida després de la pandèmia o serà molt diferent (34%) o una mica diferent (48%). Només un reduït grup d'optimistes opina que serà totalment igual que abans (16%). Que Déu els escolti, encara que "una vida diferent" no ha d'implacar necessàriament "una vida pitjor". Segurament també aprendrem d'aquesta prova que hem patit i podrem millorar el món en què vivim. Una llumeta de l'arbre pot ser aquesta esperança. Bon Nadal.

JORDI MARGARIT

1 DE JUNY

Catalunya

Contagis 59.035
Morts 5.587

Espanya

Contagis 239.638
Morts 27.127

Món

Contagis 6.265.617
Morts 378.685

8 DE JUNY

Es reobre el consultori de Verges aquesta setmana.

10 DE JUNY

Es comunica que es poden ocupar tots els seients en els transports públics, cal portar mascareta i mantenir les mesures de distància sempre que es pugui.

15 DE JUNY

Catalunya

Contagis 59.944
Morts 5.587

Espanya

Contagis 244.109
Morts 27.138

Món

Contagis 8.019.134
Morts 433.932

La Tallada, com tota la demarcació de Girona, entra en la fase 3 del desconfinament: s'eliminen les franges d'edat, es permeten grups fins a 20 persones, 50% d'ocupació en comerç i restauració.

18 DE JUNY

Totes les regions sanitàries de Catalunya formen una sola unitat: es pot circular lliurement arreu del país.

18 DE JUNY

Es reobre el consultori de la Tallada.

La festa major del poble de la Tallada es trasllada al 14 i 15 d'agost.

19 DE JUNY

S'acaba la fase 3 de desescalada i s'entra en la fase de "represa". S'allegereixen totes les restriccions però es manté l'ús de la mascareta en espais tancats.

Es reobren les àrees de joc infantil del municipi.

20 DE JUNY

Es reiteren per part de diverses instàncies les recomanacions per dur a terme una revetlla de Sant Joan amb seguretat, tot evitant les aglomeracions, fent ús de la mascareta i vigilant de no usar el gel hidroalcohòlic quan es llancin petards.

29 DE JUNY

Catalunya
Contagis 61.494
Morts 5.670

Espanya
Contagis 249.271
Morts 28.346

Món
Contagis 10.241.513
Morts 501.528

2 DE JULIOL

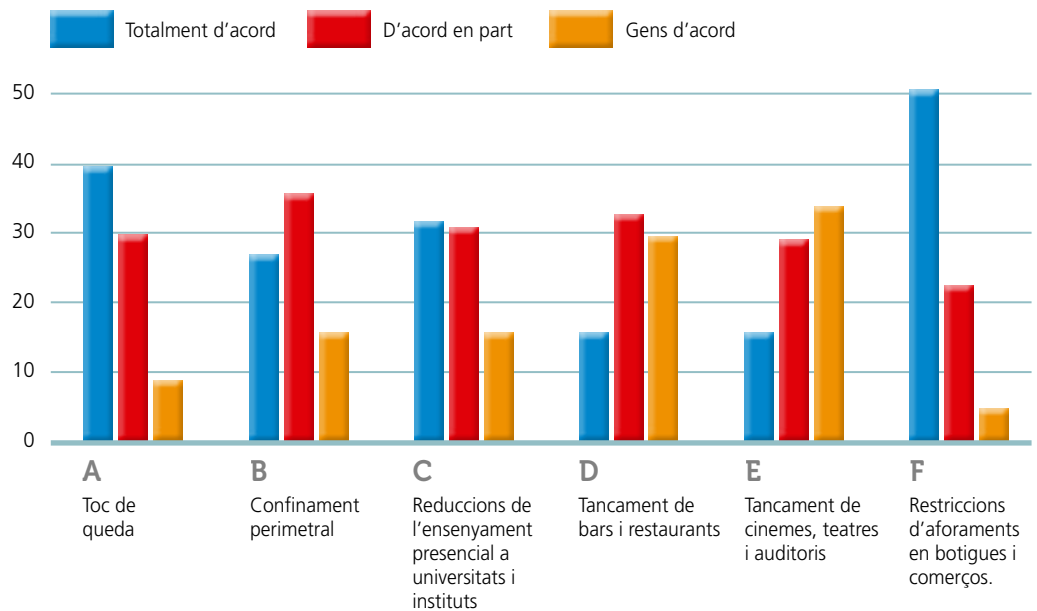
Es publiquen les instruccions de començament de curs del Departament d'Educació en les quals s'especifiquen les mesures per a la reobertura dels centres escolars el mes de setembre.

Com vius la segona onada de la covid-19?

Plou sobre mullat. La segona onada de la covid-19 ens ha agafat un xic esgotats i amb un panorama econòmic preocupant. Volem copsar la vostra opinió sobre diversos punts que hi estan relacionats.

1

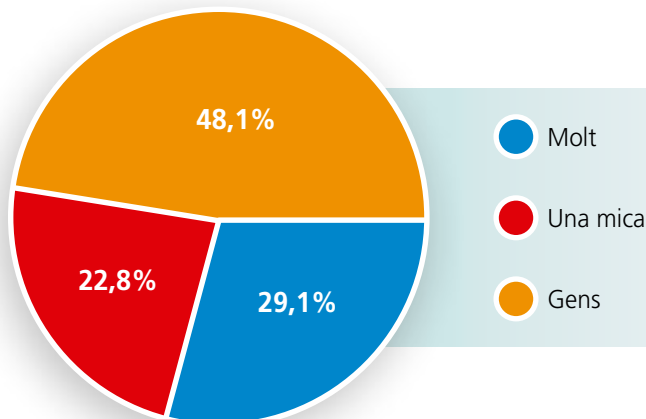
Estàs d'acord amb les següents mesures preses per les diverses administracions per afrontar la segona onada de la covid-19?

2

La crisi econòmica provocada per la covid-19 t'ha perjudicat econòmicament?

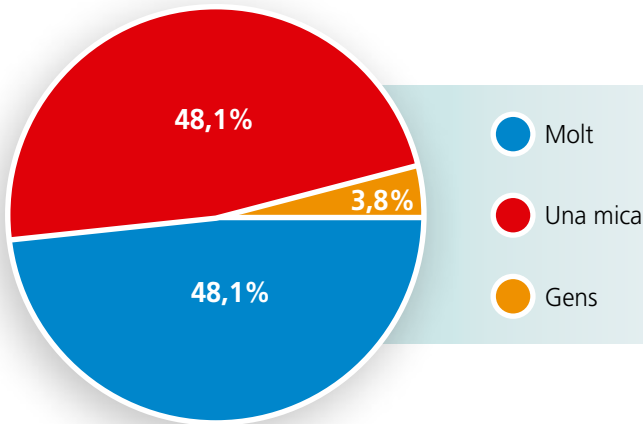
79 respostes

3

Veus la gent del teu entorn més esgotada psicològicament per totes les mides preses per aturar els contagis?

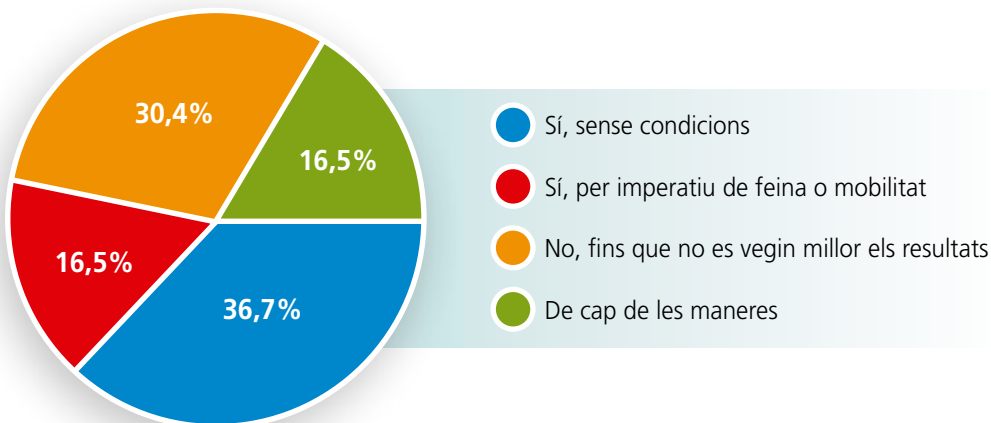
79 respostes

4

Quan la vacuna de la COVID-19 sigui disponible, tot i no ser obligatori, et vacunaràs?

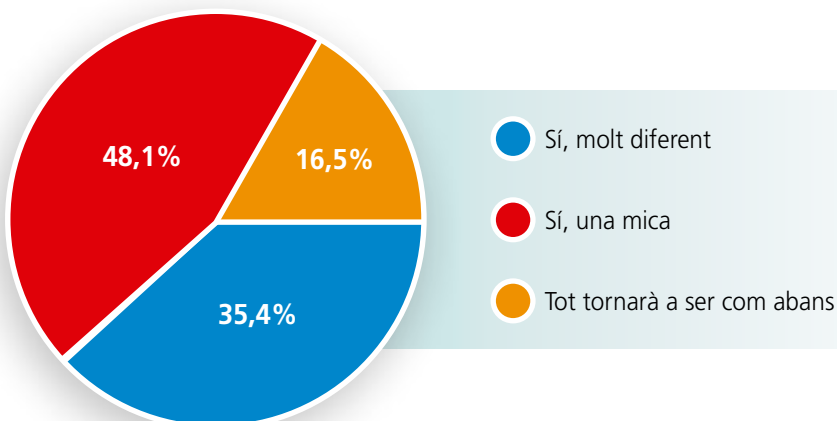
79 respostes

5

Creus que la vida en general serà diferent, si es supera —esperem que sí— l'onada pandèmica de la COVID-19?

79 respostes

13 DE JULIOL

Catalunya	
Contagis	65.429
Morts	5.677

Espanya	
Contagis	255.953
Morts	28.406

Món	
Contagis	13.056.131
Morts	567.996

20 DE JULIOL

Catalunya	
Contagis	69.906
Morts	5.678

Espanya	
Contagis	264.836
Morts	28.422

Món	
Contagis	14.653.227
Morts	605.141

3 D'AGOST

Catalunya	
Contagis	83.079
Morts	5.703

Espanya	
Contagis	297.054
Morts	28.472

Món	
Contagis	18.201.560
Morts	688.193

17 D'AGOST

Catalunya	
Contagis	95.123
Morts	5.712

Espanya	
Contagis	359.082
Morts	28.646

Món	
Contagis	21.779.641
Morts	773.132

COMPROMÍS SOCIAL I RESPONSABILITAT

18 D'AGOST

Noves disposicions en relació amb la covid-19: bars i restaurants no poden admetre clients a partir de la 1 de la nit, recomanació de no fer trobades de més de 10 persones, es recorda la prohibició de consumir alcohol a la via pública ("botellades").

31 D'AGOST

Catalunya

Contagis	110.667
Morts	5.749

Espanya

Contagis	452.858
Morts	29.094

Món

Contagis	25.362.314
Morts	849.714

1 DE SETEMBE

El Catsalut recorda que els rebrotos són el resultat de trobades socials i familiars (en relació amb el que s'ha esdevingut a Lleida).

11 DE SETEMBE

La tradicional pujada al Puig Segalar se substitueix per una trobada de batlles i un acte amb participació de tot el consistori a les 11.30 h a la plaça de l'1 d'Octubre.

12 DE SETEMBE

Inici de curs. L'alumnat ha d'anar al centre escolar amb mascareta a partir dels 6 anys.

Els joves en temps de pandèmia

Adolescència i joventut són sinònims de vitalitat. L'energia que es desprèn en aquesta etapa de la vida comporta una dinàmica d'esplai en les relacions socials. Impera la necessitat d'interactuar amb les amistats més properes i participar en grups de noves relacions.

La situació de pandèmia per la covid-19 està marcant un canvi en les relacions socials en general per tal de tallar o frenar el contagi. El jovent és el col·lectiu que més pateix en aquesta situació de restricció social, també és el que ha sigut més criminalitzat per transgredir la normativa per tal de buscar una esclatxa de llibertat. La necessitat de gaudir i relacionar-se amb els seus col·legues impulsa a fer mans i mànigues per aconseguir aquesta necessitat vital.

Per tal de conèixer de primera mà aquest afer, hem preguntat al jovent del nostre país com ho viuen i què en pensen.

Us passem el qüestionari i el resum general de les respostes rebudes.

1- Durant aquest temps de pandèmia hem sentit fins i tot en informatius que la causa de l'augment de positius era el descontrol del jovent, especialment en les relacions socials i en l'oci. Què diries davant d'aquesta afirmació?

No estan totalment d'acord amb aquesta afirmació. És veritat que hi ha hagut joves que no han respectat les mesures de prevenció de la covid-19, però també són molts els que ho han fet bé. Pensen que, com sempre

Els jocs en família, una novetat de la pandèmia.

Es nota la manca de contacte físic: les abraçades s'enyoren.

passa, s'ha generalitzat molt i s'ha criminalitzat els joves sense tenir en compte que molt adults són tant o més irresponsables que el jovent.

• Creus que s'ha escoltat prou la gent jove?

A l'hora de prendre mesures restrictives, no es va tenir en compte la necessitat de relació social que té el jovent, van estar molt aïllats. Es va actuar amb emergència i es va deixar de banda els més petits i joves. Amb l'obertura dels espais socials extraescolars, instituts, universitats en pràctiques, gimnasos, entrenaments o la permissió de trobada en grup reduït, la seva situació ha millorat i els han donat un alè de llibertat que agraeixen.

2- Sabem que la covid-19 afecta amb menys agressivitat els joves.

• Creus que aquest factor pot influir a l'hora de complir les mesures de seguretat de transmissió?

Els joves es mouen més, per tant necessiten prendre més mesures de seguretat davant la transmissió. Aquestes mesures els porten a no poder gaudir de l'etapa de la vida en què es troben. Els fa ràbia perdre's moltes oportunitats i s'adonen que el temps passa i de tot el que s'estan perdent. Expressen que s'han perdut moltes ocasions de passar-ho bé com,

per exemple, viatges de fi de curs, festes de poble, aniversaris, revetlles, excursions o sortides amb els i les companyes d'institut, concerts i una pila d'activitats més.

3- Tothom és conscient que la vida social és important, però per al jovent és imprescindible.

• Com porteu la limitació de contactes socials els joves que viviu a un poble petit?

No porten massa bé aquesta limitació, troben a faltar estar junts, riure, parlar, abraçar-se... És difícil, amb les mesures imposades, sobretot per als més joves que no tenen cotxe, perquè en un poble com el nostre, la vida social es fa amb els pobles veïns. El mòbil i les videotrucades no substitueixen el benestar del contacte físic.

• Quines alternatives d'oci trobeu?

Tot i les restriccions, durant aquest temps, han après a valorar els avantatges de viure en un poble petit: poder sortir al jardí o al camp. Tenir la natura a prop els ha permès anar a caminar, anar en bicicleta o anar a córrer per la muntanya i el pla. Han mirat moltes més pel·lícules i sèries, han jugat a més jocs de taula amb la família, els que fan música han tocat molt més i això també els ha donat satisfacció.

14 DE SETMBRE

Catalunya	
Contagis	123.393
Morts	5.780
Espanya	
Contagis	593.730
Morts	29.848
Món	
Contagis	28.871.176
Morts	927.208

28 DE SETMBRE

Catalunya	
Contagis	138.652
Morts	7.100
Espanya	
Contagis	748.266
Morts	31.411
Món	
Contagis	33.073.458
Morts	1.000.784

L'acte de rebuig a la inhabilitació del president Torra es fa mantenint les mesures de distanciament.

1 D'OCTUBRE

L'acte de commemoració de l'1 d'Octubre amb Dolors Bassa es fa amb aforament limitat i inscripció prèvia.

La durada de la quarantena baixa a 10 dies.

2 D'OCTUBRE

S'anul·la per la covid la xerrada "Quin és el millor futur personal i professional per al nostre fill/a?"

12 D'OCTUBRE

Catalunya

Contagis 160.551

Morts 7.228

Espanya

Contagis 888.968

Morts 33.124

Món

Contagis 37.434.178

Morts 1.079.926

Entra en vigor la prohibició de trobades i reunions de més de 6 persones.

15 D'OCTUBRE

Es consigna el primer cas a la Tallada.

El ple municipal se celebra a porta tancada per la covid.

16 D'OCTUBRE

Noves mesures davant del rebrot de covid: tancament de bars i restaurants, limitació de l'aforament del comerç al 30%, 50% d'aforament a les activitats culturals, es recomana el teletreball, etc.

18 D'OCTUBRE

Se suspèn el dinar de Sant Galderic.

19 D'OCTUBRE

Per primer cop es parla de "grup bombolla" en relació amb grups no escolars.

Atenció presencial amb cita prèvia a l'ajuntament.

4- Les mesures de tancament d'espais d'oci, a part d'evitar el creixement de casos positius, tenen altres efectes. Pots comentar cada ítem que us proposem.

• Augment de la lectura.

El fet de passar tantes hores a casa facilita la lectura si ja en tens l'hàbit, però si no, es practiquen altres activitats o aficions. És difícil canviar les rutines i les activitats preferides. La lectura et porta calma i és una bona activitat quan s'està tantes hores a casa, però si no en tens l'hàbit prefereixes fer altres coses.

• Augment de jocs online, individuals i en grup en xarxa.

En aquest aspecte, molts creuen que els jocs online i en xarxa els ha permès relacionar-se amb les amistats, ja que juguen en grup. Per tant, hi passen més temps. La connexió a les

xarxes socials s'ha disparat ja que han trobat aquí un punt de sortida i llibertat.

• Relacions presencials en petit grup.

Com que és de les poques coses que encara poden fer amb els companys i companyes, ho gaudeixen al màxim, tot i que de vegades es reuneixen amb més persones de les permeses perquè es troben amb amics de classe.

• Converses de temes més socials.

Estan totalment d'acord, han pres molta més consciència del món que els envolta i les seves preocupacions són les que tothom pateix. Tot i seguir amb els interessos propis de l'edat, no deixen de parlar sobre la pandèmia i els seus efectes. A l'institut, es troben que han d'estar confinats a casa per algun cas positiu de covid-19, per tant palpen de primera mà les conseqüències d'un contagi.

Hi ha més joves que corren o van en bicicleta per mantenir-se en forma.

- **Manca de socialització.**

Evidentment s'ha perdut molt la socialització, ja que amb aquestes mesures i restriccions és impossible socialitzar-se com abans. Aquest és un tema que els preocupa tot i que s'hi adapten. Quin remei!

- **Augment d'addiccions (alcohol, tabac, drogues).**

És possible que sí, ja que hi ha joves que viuen la situació en soledat, sense poder-ho compartir amb la família, i es senten malament, amb poca motivació per buscar alternatives d'oci.

En comptes de començar nous reptes o activitats, poden acabar essent addictes a l'alcohol, al tabac, etc. I si ja tenien aquesta addicció, segurament els ha augmentat. De fet, es comenta que aquesta situació s'ha agreujat en les persones que ja tenien un trastorn. D'altra banda, com que no es pot sortir de festa, ha disminuït el consum en la majoria de joves sense addicció.

- **Soledat o tancament individual, tristesa...**

Estar a casa amb poca socialització provoca tristesa. Depèn molt de cadascú. És molt important saber buscar activitats que et diverteixin.

- **Augment de les hores d'estudi o treball.**

Com que ara es treballa online a la majoria d'estudis, es té la feina a mà tot el dia, i per tant no es separa l'obligació del lleure i es treballa més. Els que van a l'institut, també tenen la sensació que treballen més quan estan confinats per algun cas de covid-19 a l'aula, ja que estan connectats moltes hores i els posen molts deures. Se'ls fa feixuc.

- **Augment de la pràctica de l'esport.**

Tot i les restriccions d'entrenament de la majoria d'esports, es pot dir que la majoria de

«Aquesta pandèmia fa reflexionar sobre la societat en general i et fa més conscient de tothom qui pateix sigui per la covid-19 o per qualsevol altre motiu»

joves s'han conscienciat dels beneficis d'estar en forma i han agafat nous hàbits saludables. Hi ha com una febre col·lectiva de fer esport i en aquesta pandèmia ha augmentat la necessitat de practicar-lo. Sobretot anar a córrer o en bicicleta, que són dos esports permesos.

- **Millor o pitjor relació familiar.**

A l'estar a casa molt més, és més fàcil que hi hagi conflictes, però la relació millora. Al mateix temps, també, s'aprèn a valorar les petites coses, ja que hi ha molta més interacció i comunicació amb la família i això és positiu. Moltes vegades un no s'adona de la importància de tenir el dinar a punt o poder esmorzar tranquil·lament, o simplement del sol que entra per la finestra. "Quan es treballa o es va a l'institut o a la universitat, passes el dia fora de casa i tot passa sense adonar-nos-en."

- **Augment de les hores de descans.**

A l'estar sempre a casa, un s'acomoda i augmenten les hores de descans, però no les hores de son. L'hora d'anar a dormir no s'ha avançat. Sembla que tot va més a poc a poc.

- **Reflexió sobre els problemes socials.**

Totalment, igual que tenir més converses de temes socials, ha augmentat molt la reflexió sobre aquests aspectes i la preocupació per totes les persones. "Aquesta pandèmia fa reflexionar sobre la societat en general i et fa més conscient de tothom qui pateix sigui per la covid-19 o per qualsevol altre motiu."

23 D'OCTUBRE

Mesures d'ajuts directes i préstecs a autònoms, pimes, comerços i restauració (l'aplicació pel que fa als autònoms es va col·lapsar perquè l'ordre d'inscripció en determinava la concessió, cosa que va ocasionar un escàndol).

24 D'OCTUBRE

Mesures restrictives pel que fa a l'accés als espais naturals.

25 D'OCTUBRE

Restricció de la mobilitat nocturna de les 22 h a les 6 h.

26 D'OCTUBRE

Catalunya	
Contagis	217.205
Morts	7.498
Espanya	
Contagis	1.098.320
Morts	35.031
Món	
Contagis	42.933.747
Morts	1.159.211

28 D'OCTUBRE

Ajuts a la restauració.

29 D'OCTUBRE

Entra en vigor el confinament de cap de setmana: no es pot sortir del municipi ni de Catalunya entre el divendres a les 6 h i el dilluns a les 6 h.

29 D'OCTUBRE

Es tanquen els teatres, cinemes, sales de concerts, centres esportius i gimnasos i centres de comercials.

Es suspelen les activitats extraescolars.

2 DE NOVEMBRE

Catalunya

Contagis 237.569
Morts 7.650

Espanya

Contagis 1.240.697
Morts 36.257

Món

Contagis 46.412.114
Morts 1.205.704

4 DE NOVEMBRE

Es consigna el segon cas a la Tallada.

12 DE NOVEMBRE

Els centres d'estètica poden obrir amb una persona; els de culte religiós, amb un màxim de 100 persones i un 30% d'aforament.

15 DE NOVEMBRE

Es consigna el tercer cas a la Tallada.

16 DE NOVEMBRE

Catalunya

Contagis 283.937
Morts 7.934

Espanya

Contagis 1.496.864
Morts 41.253

Món

Contagis 54.327.474
Morts 1.326.219

• **Augment de connexió amb les xarxes socials.**

Gràcies a les xarxes socials, el jovent ha pogut connectar-se amb el món exterior. La relació amb les amistats a través de les xarxes els manté vius. Dediquen una part del seu temps lliure a connectar-se, sigui per escoltar música, comunicar-se i veure's, jugar o tan sols fer el tafaner a Instagram.

5- Les mesures restrictives actuals tenen un efecte molt negatiu en l'economia del país, sobretot en sectors de lleure i restauració, que directament afecten el benestar social dels joves.

• **Què et sembla més important, l'economia i la vida social o la salut de les persones?**

La vida de les persones passa per damunt de tot. Les restriccions adoptades estan afectant seriosament la vida de moltes persones que no han estat contagiades. Moltes s'han quedat sense feina i això els ha portat en una situació de vulnerabilitat molt gran. Les organitzacions d'ajuda social han multiplicat les ajudes, que han arribat a unes xifres que mai s'havien vist. Aquesta situació ha provocat una greu pandèmia social.

Per altra banda, per tenir una bona salut psicològica, una persona s'ha de poder comunicar, socialitzar i dialogar amb una altra o amb un conjunt, per això una cosa en complementa l'altra. La situació que es viu és molt complicada de solucionar per poder mantenir un equilibri entre el control de la pandèmia i els efectes socials i econòmics.

6- Cadascú té la seva manera de viure i conviure amb la pandèmia. Hi ha a qui aquesta situació l'afecta, però no li condiciona el benestar, i d'altres a qui aporta un grau de malestar tan gran que se li fa complicat conviure-hi.

• **Quins efectes d'aquesta pandèmia us toquen més de prop?**

Com molt bé expressen, "els joves necessitem divertir-nos, comunicar-nos, veure'ns, abraçar-nos... i ara, a casa. Ho hem de fer tot online i passem tot el dia davant de l'ordinador. No és gens sa i a més no estem preparats per passar-hi tantes hores".

• **Et sents responsable en relació amb altra gent que tens a la vora (gent gran, amigues i amics...).**

L'expressió predominant és que el nostre jovent se sent molt responsable de protegir les persones del seu entorn. "Em sento responsable a l'hora de portar mascareta i prendre les mesures de seguretat". "Si compleixo les mesures, a part de protegir-me a mi, protegeixo l'altra gent, i em sento irresponsable si no ho faig."

L'aïllament provoca tristesa.

• **La pandèmia ha augmentat les desigualtats socials. Ho has pogut observar en el teu entorn? Què en penses? Quines solucions creus que es podrien intentar?**

És evident, a tot arreu es poden veure les desigualtats causades per la pandèmia. Es veuen els bars i restaurants tancats, cinemes, teatres, agències de viatges, gimnasos i una gran quantitat més de negocis que han hagut de parar l'activitat, i això comporta que moltes persones s'han quedat sense feina. També, hi ha persones que han estat contagiades i perquè els hospitals estaven plens o bé perquè no han pogut tenir el material de cura a temps, s'han mort. "És molt injust que passin aquestes coses." "Hem d'empatitzar amb aquestes persones que pateixen."

Per intentar solucionar-ho: "l'Estat podria donar més ajudes, abaixar una mica els impostos a les persones que tenen problemes per pagar. La gent podria fer donacions de menjar. També modelar i canviar una mica les restriccions, fent així que es redueixi la diferència entre les classes socials".

• **Pel que fa al teu futur, creus que la pandèmia l'afectarà? En positiu o en negatiu?**

Segurament la pandèmia afectarà el futur, hi deixarà empremta. Hi haurà canvis que

seran positius i d'altres negatius. "En negatiu, m'afectarà perquè no hauré fet coses que podria haver fet." "En positiu perquè hauré après a ser més solidari i responsable." "Jo crec que ha afectat en reflexionar sobre el que hem fet i el que farem."

• **Un cop hagi passat, creus que la pandèmia ens haurà obligat a canviar la manera de viure i de relacionar-nos? Com serà la societat, millor o pitjor?**

La pandèmia, malgrat tots els mals, ens ha ajudat i ens ajudarà a canviar la manera de viure i a millorar. Espero que la societat sigui millor.

Durant la pandèmia s'han viscut moments molt difícils, i ha donat temps per reflexionar i pensar en les coses que estan passant, i això és bo. També, els efectes d'haver restringit la socialització poden ser negatius, perquè ha fet que la comunicació sigui més freda. Ja no es veuen persones que s'abracen o que es fan dos petons quan es saluden. Ara es toquen els colzes, i això és impersonal. No pot anar bé.

"Tant de bo, de mica en mica tornem a poder relacionar-nos com abans, tenir més confiança entre tots i sense prejudicis socials."

Recull i redacció:
ROSER BAGUÉ PARETAS

23 DE NOVEMBRE

Obertura progressiva d'algunes activitats per trams de 15 dies, en funció de les dades de l'epidèmia.

23 DE NOVEMBRE

Es consigna el quart cas a la Tallada.

30 DE NOVEMBRE

Catalunya	
Contagis	304.522
Morts	8.101
Espanya	
Contagis	1.648.187
Morts	45.069
Món	
Contagis	62.392.308
Morts	1.467.236

Inscripció en el registre per rebre ajuts per a treballadors autònoms. No compta l'ordre d'inscripció.

El teu estil de vida

F Ferrer Cervià, s.l.
materials per a la construcció

PAVIMENTS, REVESTIMENTS PORCELLÀNICS, SANITARIS, AIXETES, MOBLES DE BANY, MAMPARES, PARQUET I TOT TIPUS DE MATERIAL PER A LA CONSTRUCCIÓ

Av. de França, 192 • Tel. 972 17 34 42 • Fax 972 17 34 56 • ferrer.cervia@gmail.com

17840 SARRIÀ DE TER - Girona

Anem a mercat

REFRESQUEM LA MEMÒRIA AMB LES DONES DE LA COLLA DEL SINOFÓS

El mercat és un espai de venda i compra a l'aire lliure, proporciona als usuaris un lloc plaent on s'hi afavoreix la relació social. El mercat ha sigut i continua essent un lloc de trobada, un passeig que et permet badar.

Antigament, els pobles i viles que tenien mercat eren pobles més pròspers, més rics, ja que en un matí s'hi podien reunir una munió de gent que venia i comprava i aquest mercadeig aportava bona economia per a la contrada.

Mercat de Torroella de Montgrí. Oli sobre tela se José M. Mascort. Fundació Mascort. Torroella de Montgrí.

Per a les dones del Sinofós, anar a mercat era un respir d'aire fresc que els permetia sortir del poble. Una de les seves feines diàries era fer créixer l'aviram, que els permetia poder menjar carn i obtenir uns beneficis econòmics. El dia del mercat, depenent de la temporada de l'any, venien els ous de la setmana, gallines, pollastres i pollets; també, conills, ànecs i oques, que eren molt apreciats.

Els dimarts, a Verges, es feia un mercat gros i per la seva proximitat era el mercat més freqüentat per la gent de la Tallada.

Normalment a les cases de pagès hi convivien dues o tres generacions, per tant hi havia dues o més dones. El dia començava aviat, eren matineres i feinejaven ja de ben d'hora. El dia d'anar a mercat una d'elles, ben mudada i empolainada, agafava les cistelles que havien preparat al vespre i, sola o amb el seu home, emprenia el camí cap al mercat. Els homes aprofitaven aquest dia per cobrar els porcs o els vedells que el negociant havia vingut a buscar aquella setmana.

A peu, en bicicleta, en carro o en moto

Hi podien anar a peu o en bicicleta si no anaven gaire carregats i en carro o tartana si portaven més feto. Més endavant agafen el cotxe de línia, que passava al matí aviat i els tornava al migdia. Quan hi va haver motos i cotxes particulars, treure's el carnet era l'opció més preuada. La gent s'ajudava i compartien cotxe o trajecte per tal de fer més fàcil el desplaçament.

La Cuvée
de la Plaça

Vins nacionals, estrangers i internacionals procedents de viticultura respectuosa

La Cuvée de la Plaça

Plaça del vi, 3 - 17001 GIRONA (Girona)

☎ 972 22 72 75 - ✉ lacuveedelaplace@cuveegirona.com

Cuvée
Girona

Cuvée Girona SL

c/ Major, 17 - 17134 LA TALLADA D'EMPORDÀ (Girona)

☎ 972 78 04 98 - ✉ cuveegirona@cuveegirona.com

“La meva mare, una dona molt valenta i decidida, conduïa una Montesa i portava el cistell d’ous a vendre. Aquell temps era estrany que una dona anés en moto sola.” (Dolors).

“Per anar a mercat teníem un carret tirat per una burreta molt maca, però a la tornada ja estava cansada i no arriava si no li donàvem alguna galeta. Un dia uns nois em van voler ajudar a arriar-la. No hi va haver maneres fins que no li van donar la paga.” (Maria).

De tant en tant, si el que volien vendre o comprar ho requeria, anaven els dilluns a Torroella o els divendres a la Bisbal. Quan arribaven al mercat, els agradava fer un esmorzar especial, un bol de llet i cafè amb coca dolça o borregos.

Aquests mercats eren més grans i els “pollaires” tenien les parades plenes de paneres d’ous, de gàbies amb pollastres, ànecs, pollets, conills i oques. “Era maco de veure.” Les dones anaven d’una parada a l’altra per veure qui els pagava millor. El comprador sospesava i palpava els animals per comprovar el seu pes i decidia el preu en funció d’això.

Lladres de mercat

“Una dona portava un cistell ple d’ous per vendre i es va aturar a xerrar amb uns coneguts. Va passar una dona i l’hi va prendre, se’ls va anar a vendre. Quan se’n va adonar, va córrer cap a la parada i valga’m Déu quin can-can es va muntar.” (Lola).

L'actual mercat setmanal de Verges.

“Havia de portar les coses amb bosses i saques i es feia feixuc, un dia em van regalar un carret per portar-ho tot junt. El vaig deixar amagat en un racó i quan vaig tornar ja no hi era.” (Maria).

“Una vegada vaig veure com una dona camuflava coses d’una parada però l’amo de la parada la va enxampar.” (Rosa).

Fruita i lllaminadures

Amb els diners de la venda, podien comprar el que els feia falta per a la casa: roba, calçat, estris per a la llar i tipus de menjar que no trobaven al poble. La canalla esperava amb il·lusió que arribessin de mercat per veure què portaven de nou. La fruita i alguna lllaminadura de sorpresa eren els millors regals.

“Aquell dia, tota la família menjava fruita i la resta la guardàvem per a la mainada.” (Remei).

Trobar-se amb persones conegudes dels pobles del voltant era una satisfacció i les posava al dia de tota mena de notícies i xafarderies. “Allà, t’assabentaves de tot.” Podies trobar amigues de la infància, veïnes, coneguts i parents. “Tothom es coneixia. Era un no parar de xerrar i et passava el matí volant.”

Els mercats més profitosos eren els que s’esqueien a vigílies de festes senyalades. Un era el mercat de Nadal, perquè es venien més pollastres i ànecs; els deixaven créixer més perquè els volien més grossos i ufanosos. Per aquestes diades, feien molt goig les parades de figuretes pel pessebre. Cada any miraven de comprar-ne alguna de nova i així la mainada estava contenta. Tota la família es delia per fer un pessebre més gran i bonic.

El mercat del Ram era molt bonic. Hi havia parades de palmes i palmons i figures de sucre per penjar-hi. Amb els diners que es feien de la venda, es podia comprar la roba de mudar per a la mainada que estrenaven aquell diumenge de Rams.

El mercat de la Mare de Déu d’Agost, també, era bo perquè era una diada senyalada i era la festa major de molts pobles.

Una castanyera al mercat de Calaf. FOTO: WWW.LACOLLITA.COM

Cada casa és un món i per tant no es pot generalitzar el destí dels guanys de les vendes de l'aviram. Hi havia qui els guardava en un pot comú per a tota la família i d'allà s'anava pagant les despeses corrents; d'altres els donaven a l'avi o l'àvia que els gestionava, en altres cases els gestionaven les dones mateixes.

En tot cas, es pot dir que l'aviram aportava un increment econòmic molt apreciat i era el motiu de passar un matí fora de casa i embolcallar-te dins el núvol de xivarri que cobria plaça.

Com molt bé expressa la llegenda del mercat de Calaf, mercat i xivarri es donen la mà.

Recull d'informació: FINA JUÁREZ CARO

Redacció: ROSER BAGUÉ PARETAS

El mercat de Calaf

Apel·les Mestres, el 1895, va publicar el volum *Tradicions* dins la col·lecció "Folklore Català", de la Tipografia Espasa & Cia de Barcelona; recollides i escrites per l'autor. El núm. 101 duu el títol "El mercat de Calaf", i la llegenda original del mercat de Calaf diu així —l'escriptor Josep Maria Solà ha actualitzat l'ortografia i la sintaxi prefabricada de Mestres—:

Calaf és un país fred, tan fred que els seus hiverns es consideren dels més rigorosos, i amb tot i ser-ho tant, en vingué un tan sobtat, tan superior a tots els haguts i per haver, que un dia de mercat, quan tota la plaça era plena de bestiar i de compradors, sobrevingué una gelada tan horrorosa que les paraules es glaçaven en sortir dels llavis.

Tothom tractava i contractava, tothom demanava i oferia, però no se sentia res; i com havia de sentir-se si, com us dic, al moment de brotar es glaçaven les paraules!

Però el dia anà avançant, cobrà força el sol i a la fi començà el desglaç per allà a migdia; i així com s'anà desglaçant l'aigua, s'anaren desglaçant les paraules, totes les paraules que durant tot aquell matí havien anat glaçant-se per la plaça!

Ah, fillets de Déu! Us l'imagineu el rebombori que es produí de cop i volta?

"Quant d'aquest matxo? —Compreu-me aquest porc! —Tres unces! —Vint-i-quatre dobles! —Aquest parell de bous queda per mi! —Ja us el podeu mirar per tots cantons. —Set unces. —No tira pas guitzes? —Ni mitja dobla menys!" Etc., etc.

És a dir, que entre les paraules que es desglaçaven i els crits dels que volien parlar i no podien fer-se sentir, va resultar tal xivarri i tanta confusió que no va haver-hi manera de fer-se entendre.

I segons uns, **el mercat de Calaf** va acabar-se a garrotades; segons altres, fugint tothom amb les mans a les orelles.

Text extret del llibre *Històries de Calaf. Visions, tradicions i personatges*, de Josep M. Solà.
Edicions de L'Albí, col·lecció La Guita, Berga, 2008.

<http://locarranquer.blogspot.com/2009/10/la-llegenda-del-mercat-de-calaf.html>

Maria Cantalapiedra Barcala: el somriure infinit

En Ferran i la Maria m'obren la porta del domicili familiar al carrer Sant Joan de Pladecorts a la Tallada. La mascareta delimitant els rostres coneguts, els ulls amics com a màxima expressió de benvinguda. La primera rialla de la Maria que m'abraça amb la mirada.

L'agost del 2008, després de diversos estius a la Costa Brava, la família Cantalapiedra-Barcala decideix plantar llavor a casa nostra. Comencen quatre anys de caps de setmana i vacances a l'Empordà que els fan arribar a la conclusió que la Tallada és un lloc molt millor per viure que no pas Barcelona, la seva ciutat natal i on fins llavors han residit en Ferran i la Mariàngels amb els seus fills, Ferran i Maria. I és així com, finalment, el juny del 2012 aquella llavor ja ha arrelat amb força i la família determina traslladar-se definitivament al nostre municipi per viure-hi tot l'any. La Maria era a punt de complir vint anys, ho celebra el 15 d'agost, és de la generació olímpica.

La Maria, que havia assistit a classes d'educació especial a Barcelona, troba a l'Altem de Figueres un espai on seguir creixent i aprenent, però també molts amics. Quan li preguntes quin record té d'aquella època, respon sense dubtar-ho: "els amics". I aquesta paraula, com un fil conductor, plana sobre tota la nostra conversa, perquè d'amics, la Maria, en té i en fa allà on va: la seva energia i simpatia natural embolcallen tothom que coneix, i és impossible no estimar-la perquè té bona relació amb tothom.

Després de Figueres va venir Palafrugell, al centre Tramuntana, on va fer de recepcionista i agafava encàrrecs per telèfon. Ho recorda com una etapa molt maca, on va aprendre i millorar encara més en el seu tracte amb la gent i va fer lligams que encara avui es mantenen.

Des de fa uns mesos, el seu dia a dia entre setmana té Girona com a escenari. Es lleva ben d'hora ("a tres quarts de set del matí!", exclama) per agafar l'AMPSA a Verges, i després d'un trajecte de vuitanta minuts acaba arribant a la seva destinació, la fundació Astrid 21 de Girona. La Maria és de les grans d'un grup de vuit nois i noies que als matins aprenen informàtica, fan tasques domèstiques com anar a comprar i rentar els vidres i aprenen a fer recerca de feina per internet.

La Maria celebrant el seu vuitè aniversari. FOTO: ARXIU FAMILIAR

Una de les manualitats de la Maria. El quadre del darrere també és fet seu. FOTO: JOAN LORENZO

La família Cantalapedra-Barcala a un racó del nostre poble. FOTO: JOAN LORENZO

D'amics, la Maria en té i en fa allà on va: la seva energia i simpatia natural embolcallen tothom que coneix, i és impossible no estimar-la.

Arriba l'hora de dinar (un moment especial per a la Maria, que us dono fe que no acaba mai la gana...) i després d'una pausa per reposar s'enceta la tarda amb una de les activitats que més li agraden: les xarxes socials.

Record d'un estiu feliç a Mallorca. FOTO: ARXIU FAMILIAR

Un xic de Facebook (cada vegada menys) i molt d'Instagram, la seva preferida i on pot seguir les fotografies i publicacions dels molts amics que ha anat fent al llarg dels anys.

Però no tot és virtual, és clar. Les tardes també acullen sessions de matemàtiques amb problemes amb euros per afrontar el dia a dia. Li hem canviat el nom a la moneda, però la pela sempre serà la pela.

A Astrid també hi fa algunes tasques bàsiques de jardineria, però reconeix que fa poc exercici físic i la seva mare l'anima que s'apunti a alguna sortida de marxa nòrdica dels dimecres, que ja hi ha participat i li agrada.

Els dilluns a la tarda, tot i la covid-19, s'ajunten per fer el toc, ara a les instal·lacions de Girona, però quan la situació ho permeti, tornaran a sortir per la ciutat com feien abans, que es reunien a un bar proper a l'estació de trens per berenar amb la colla. Un moment feliç per començar la setmana amb bon humor. Precisament, en una d'aquestes trobades, la Maria va coincidir amb l'Eloi, un gironí de 27 anys (la Maria en té un més), i de la relació en va sorgir l'amor i avui són parella. L'Eloi, un fan incondicional del Girona FC que encara no ha aconseguit convèncer la Maria perquè el segueixi a Montilivi, treballa al Parc Tecnològic de Girona. Li demano què li agrada d'ell i la resposta no deixa lloc a dubtes: "tot". Riuen molt quan estan junts i van al cine: la base de la felicitat té fonaments senzills.

Ballar és una de les activitats preferides de la Maria, feia zumba a l'Escala i també el temps que se'n va fer a la Tallada. És infatigable quan sona la música i el seu ritme s'encomana. Recorda emocionada els concerts que ha anat amb els pares: La casa azul al White Summer de Pals —"un concert molt xulo!"—, Love of lesbian i Alaska a l'Acústica... En Ferran és un bon prescriptor musical!

Les activitats manuals li encanten i la temporada que va anar al Molí d'Albons li va permetre aprendre algunes tècniques per fer manualitats que avui segueix practicant, ara des de casa. També li agrada moltíssim fer puzles amb la mare, el més gran fins ara de 1.500 peces! Els vespres, havent sopat, es fan de més bon passar tot triant i encaixant-les. Llegir, acolorir dibuixos amb la tablet... la llista d'aficions de la Maria és extensa!

Quan li demano si voldria tornar a viure a Barcelona respon amb un "no!!" rotund. Ara no suportaria el soroll, en contraposició a la vida tranquil·la que es fa aquí. La relació amb la gent també és molt diferent i aquí se sent estimada per

Ara no suportaria el soroll de Barcelona, en contraposició a la vida tranquil·la que es fa aquí. La relació amb la gent també és molt diferent i aquí se sent estimada per tothom.

tothom. Enguany ha trobat molt a faltar no poder participar com a suport al casal d'estiu, una activitat que li agrada molt i que espera poder tornar a fer ben aviat.

I el futur, Maria? Què t'agradaria fer? "Treballar de recepcionista. Casar-me amb l'Eloi, tenir un pis i una filla". Es dirà Maria? —li pregunto—. "No, es dirà Marta". Ho té clar i decidit.

Ens acomiadem al pas de la porta, fora la nit és freda i al cel brillen mil estels. A la Tallada som afortunats i en tenim un que ens il·lumina arran de terra.

JOAN LORENZO QUINTANA
Tor Desembre 2020

Jornada en remull a la piscina de Can Caralleu (Barcelona).
FOTO: ARXIU FAMILIAR

escola de
dibuix i pintura

Iniciació i nivell avançat
Estudiants BBAA i d'arquitectura
Ensenyaments artístics
Plàstica infantil

ensenyament personalitzat
la classe gratuïta *

BASE Carmen Roger
La Tallada d'Empordà
www.carmenroger.com

Informació:
T. 972 780 028
M. 687 892 858

FONAMENTS
TÈCNIQUES
PROCEDIMENTS
PAISATGISME
FIGURA

**INSTAL·LACIONS
VERGES S.L.**

c/ Girona, 60 - 17142 VERGES (Girona) - Tel/Fax: 972 780 417 - inst.verges@gmail.com

Sobrenoms o motius de les cases del poble de la Tallada

—Pare, avui, l'Eduard Gasull no ha pujat a l'autocar.

—Qui és aquest nen?

—Aquell que viu a la carretera, a prop de casa.

—Ah! De can Silvestre. És clar! Es diu Gasull.

Amb aquesta anècdota em vaig adonar que les meves filles ja no coneixien la gent del poble de la mateixa manera que jo l'havia conegut.

Des de petits, al poble, els cognoms de les famílies quedaven relegats a segon terme, ja que el "motiu" de la casa prenia el lloc al cognom. Ens dèiem: Joan Net, Pere Camallera, Josep Vila, Dolors Roger, Fina Pastor, Josep Estrada, Pere Piu, Lluís Pastor, Josep Macià, Maria Silvestre, Lolita Rajoler, etc.

El "motiu" de la casa era la identitat que tots portàvem al néixer. Qualsevol persona, quan volia saber de tu, el primer que et preguntava era: de quina

casa ets? Com si això sol fos suficient per saber-ho tot de tu.

Fa temps que em ballava pel cap fer un recull d'aquests sobrenoms (motius) per tal que no es perdin, i a la vegada, donar-ho a conèixer a qui no ho sap. Per fer-ho m'he reunit amb en Pere Pa-

gès (Pere Piu) i en Lluís Vilavella (Lluís Pastor), que avui en dia són dues de les persones que conserven més clars el record de les coses del poble.

Per fer-ho de manera ordenada, hem cregut adient començar pels masos i seguir pels carrers del poble.

MASOS

Hem considerat masos les cases que abans eren fora del nucli.

- Mas Jordi
- Cal Senat
- Can Xicu Macià
- Cal Rajoler
- Can Quintana
- Can Bou
- Can Pons
- Can Mascaròs
- Cal Rapet
- Mas Duran
- Mas Vinyes

Pujant pel carrer que ara es diu Sant Joan de Pladecorts, abans "Camí de les Barraques", arribem al...

CARRER TRAMUNTANA

- N. 11 Can Xota
(antiga sala de ball i cafè)
- N. 13 Can Cama
- N. 15 Can Net Vell
- N. 17 Can Camallera
- N. 6 Ca l'Alemany
- N. 14 Can Net
- N. 16 Can Vila

CARRER PORTAL

- N. 2 Can Llogaia

CARRER JAUME LLOVERAS

- N. 3 Can Varisto
(abans s'hi entrava pel carrer Portal)
- N. 5 Can Sisi
(abans s'hi entrava pel carrer Portal)
- N. 7 Can Valentí Fonei

- N. 9 Can Nitus
- N. 4 Can Paleta
- N. 6 Can Figueres Vell

Carrer Tramuntana. FOTO: ROSER BAGUÉ PARETAS

Carrer Jaume Lloveras. FOTO: ROSER BAGUÉ PARETAS

CARRER MARIA

- N. 4 Can Canals
- N. 6 Can Xena
- N. 8 Can Bou
- N. 7 Cal Mestre o Cal Carter

CARRER MAJOR

- N. 2 Cal Barber o Can Japot de Baix
- N. 4 Cal Teixidor
- N. 10 Can Piu
- N. 14 Cal Pastor
- N. 18 Can Clara Negre
- N. 20 Ca l'Estrada
- N. 5 Can Figueres
- N. 7 Can Pasqual
- N. 11 Can Vinyes
- N. 13 Cal Senat Vell
- N. 15 Can Cuc
- N. 17 Can Viader
- N. 21 Ca la Martina o a Can Pitu Pelut (abans s'hi entrava pel carrer Portal)

Carrer Major. FOTO: ROSER BAGUÉ PARETAS

CARRER DELS ARCS

- N. 2 Can Cabanyó
- N. 1 Can Vador Ferrer

Carrer Maria. FOTO: ROSER BAGUÉ PARETAS

Carrer dels arcs. FOTO: ROSER BAGUÉ PARETAS

CARRER CASTELL

- N. 3 Can Cometes
- N. 2 Can Pipes o Can Betes o El Reixort

PLAÇA CONSTITUCIONAL

- N. 5 Can Pere Blanc (abans s'hi entrava pel carrer Castell)
- N. 3 Can Martinot
- N. 3A Can Xicu Bou
- N. 4 Ca l'Alemany o cal Flequer

Carrer Castell. FOTO: ROSER BAGUÉ PARETAS

Carrer del Nord. FOTO: ROSER BAGUÉ PARETAS

Plaça Constitucional. FOTO: ROSER BAGUÉ PARETAS

PLAÇA DE LA GENERALITAT

- N. 2 Can Macià
- N. 3 Can Valls

CARRER DEL NORD

- N. 3 Can Jaume Formiga
- N. 5 Can Solà

CARRER PONENT

- N. 1 Can Roger
- N. 3 Can Ciscu
- N. 5 Cal Fuster
- N. 7 Can Marc
- N. 2 Can Vila Vell

Plaça de la Generalitat. FOTO: ROSER BAGUÉ PARETAS

Carrer Ponent. FOTO: ROSER BAGUÉ PARETAS

Passeig de l'Església. FOTO: ROSER BAGUÉ PARETAS

Passatge de Ponent. FOTO: ROSER BAGUÉ PARETAS

Carrer estret. FOTO: ROSER BAGUÉ PARETAS

Carrer Portalet. FOTO: ROSER BAGUÉ PARETAS

PASSATGE PONENT

N. 2 Clamius

CARRER ESTRET

N. 2 Can Formiga

CARRER ESGLÉSIA

N. 2 Ca l'hereu mestre o la Carpa

CARRER PORTALET

N. 1 Ca l'Amulet

PLAÇA DEL CASTELL

N. 1 la Rectoria

N. 5 Can Camades de Baix

N. 7 Can Torrent

N. 9 Can Camades de Dalt

PAUET
ELABORACIÓ DE PRODUCTES LÀCTICS

Agroalimentària FIDO, SCP.
Mas Benito, s/n. 17143 JAFRE - Girona
Tel. 972 76 83 55 - 616 659 357

**CONSTRUCCIONS
EL PUIG SEGALÀ SL**

Albert Urtós

Ctra. Figueres s/n 17134 La Tallada d'Empordà
☎ 676 04 24 94
✉ conselpuigsegalar@hotmail.com

Plaça del Castell. FOTO: ROSER BAGUÉ PARETAS

Carretera de Figueres. FOTO: ROSER BAGUÉ PARETAS

CARRER DE LES TORRES

N. 2 can Japot de Dalt
N. 3 les Escoles i els pisos dels mestres
(ara, l'Ajuntament)

CARRETERA DE FIGUERES (abans carrer Progreso)

N. 1 Can Silvestre
N. 2 Can Nanot
N. 4 Can Moma

Carrer de les Torres. FOTO: ROSER BAGUÉ PARETAS

Plaça del Castell. FOTO: ROSER BAGUÉ PARETAS

NOTA: actualment, hi ha habitatges que s'han construït en llocs que abans eren pallisses, eres o patis, quadres o estables. Si algú està interessat a saber la procedència del seu habitatge, es pot posar en contacte amb nosaltres. De la mateixa manera que si algú en vol fer una esmena, li estarem agraïts.

JOSEP M FALGÀS CASANOVAS «Josep Estrada»
LLUÍS VILAVELLA BAHÍ «Lluís Pastor»
PERE PAGÈS ISERN «Pere Piu»

E.S. VERGES

Pedro Carvalho

Tel. 972 78 01 34

Ctra. 31 p. Km 357,8 - 17142 - VERGES (Girona)

CARNS I EMBOTITS

Plaça Major, 6 - Tel. 972 64 06 03
LA BISBAL D'EMPORDÀ

C/ Major, 67 - Tel. 972 76 80 18
JAFRE

Del vapor i del foc

Seguim la sèrie sobre paraules que, sentides a la Tallada, sobten a l'oïda dels qui no ens hi hem criat. La intenció no és altra que jugar una mica amb les paraules per fer-nos conscients d'un patrimoni que, com el paisatge o la memòria, ens caracteritza i ens fa singulars.

Estuba: el DCVB dona aquests tres significats: “Bany de vapor. Cambra disposada per a donar banys de vapor. Sufocació produïda per un aire calent i carregat d'humitat. *Fer estuba*.” Joan Coromines diu que ve del grec (“convertir en fum”) i que ens ha arribat a través del llatí *extupare*. O sigui que l'estuba seria equivalent a una sauna, però mediterrània. Sembla que el mot *estufa* tindria un origen semblant però ens va arribar a través de l'italià molt més tard. En canvi, *estofar* o *estofat* venen de la paraula llatina *tuphus*, que en català ha donat *tuf*, que vindria a ser tant ‘fortor’ com ‘supèrbia’.

Jo sempre n'havia dit xafogor, “calor sufocant que se sent en un ambient calent, humit i encalmat. *Feia una xafogor anguniosa*. DIEC2.” Segons la GEC, vindria del llatí *offocare*, ‘ofegar’, amb el prefix *ex*. Des de sempre la xafogor —i l'estuba— han estat coses que no es podien mesurar: la calor seca, per més que pugui el termòmetre, no és estuba. Però ara resulta que sí, que existeix una cosa que es diu “temperatura de xafogor” i es mesura en graus centígrads!

Com es pot veure, ambdues paraules coincideixen en l'ofec, en la sensació que ens manca l'aire. Però en l'origen de l'estuba hi ha l'esment del vapor, de la humitat —fins i tot del baf—, mentre que en la xafogor hi ha només l'ofec; la humitat s'hi ha afegit amb l'ús. Per a una tia meva, la xafogor era *aixafogor*, o sigui que quan en feia, se sentia “aixafada” com l'oliva al molí o com el raïm al cup, només que en lloc d'oli o de most, a ella li rajava una suor d'allò més autèntica. I tot i que era força humil, feia un tuf que val més no descriure!

Hi ha, però, visions més delicades i inquietants de la xafogor. Narcís Comadira, té uns versos titulats “Estuba” a *Llast* (2007):

*Vespre d'agost emplujat, l'estuba
pesa com un retret
sobre els anys de la vida.*

Escotorit-escotorida: significa ‘eixerit’, ‘intel·ligent’, ‘despert’. Segons la GEC aquesta paraula vindria d'un mot llatí, *excauterire*, derivat de *cauterium*, ‘cauteri’ en català.

Jo sempre havia dit “espavilat” i mai no havia sentit res semblant a “escotorit” o “escotorida”. La primera impressió és que, tret del significat compartit quan s'aplica a una persona, aquests mots no tenen res més en comú. Però hi ha una cosa que els uneix: el foc. *Escotorit* ve de la paraula llatina *cauterium*, que ha donat origen a *cauteri* (un instrument metàl·lic que posat al roig serveix per cremar les vores mortes d'una ferida o tancar petites venes) i també ha originat *càustic* (“capaç d'exercir una acció química corrosiva sobre els teixits orgànics”).

Espavilar vol dir revifar un foc atiant-lo o fer el mateix en un llum d'oli o llàntia traient els caramells (regalims) del ble. La paraula ens ve probablement del llatí *papilus*, una modificació de *papirus*, que al seu torn provenia de l'egipci i es referia a aquesta planta les fulles assecades de la qual s'utilitzaven per fer els blens dels llums i també per fer el *papir* per escriure (d'aquí ens ve la paraula *paper*). Encara que ens sembli que hem anat molt lluny, en realitat estem aquí mateix, perquè de plantes de papir se'n poden trobar a la Tallada en llocs humits i reben el nom de *paraigües*.

Tenim sovint el foc per un element destructor. Ho és. Però també hi ha la percepció ancestral que el foc és viu, mòbil, purificador i fascinant. Ens evoca tardes hivernals a casa o festes estivals a l'aire lliure. Una imatge poderosa de la vida. I, segons veiem, la vida és entendre, moure's, fer; el contrari que dormir, ignorar o reposar.

*Tota la meva vida es lliga a tu
com en la nit les flames a la fosca.*

A Mallorca durant la guerra civil - Bartomeu Rosselló-Pòrcel

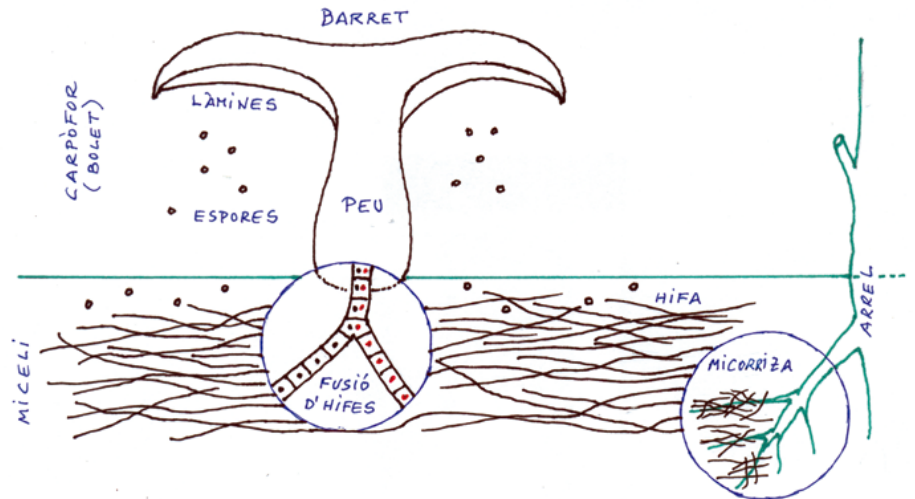
RAMON CASARES ROMEVA

Els bolets del Puig Segalar

Caçar bolets té una triple recompensa: el fet de sortir a caçar-los, trobar-los i menjar-los. Tres en una que podeu experimentar aquí mateix: als nostres boscos.

Els bolets són només la part reproductora dels fongs, organismes que formen el Regne dels Fongs. Tot i que sovint podríem pensar que són plantes pel fet que no es mouen i que estan ancorats al terra, no ho són. S'alimenten de matèria orgànica ja que no tenen clorofil·la per fer la fotosíntesi.

La part subterrània del fong és el miceli, format per tot un entramat d'hifes que es formen quan les espores germinen. Aquest miceli, que fa les funcions de nutrició, pot formar micorrizes amb les arrels d'algunes plantes. Aquesta associació és una simbiosi que és beneficiosa per als dos organismes, ja que el fong obté matèria orgànica de la planta i la planta millora la seva capacitat d'absorció. Aquestes micorrizes poden ser molt específiques i, per tant, alguns bolets només els podem trobar associats a algunes plantes. Quan les condicions d'humitat i temperatura són les adequades, hi ha fusió d'hifes i es formen els carpòfors o bolets, que

tenen la funció de formar les espores, que cauran al terra i quan germinin formaran noves hifes. És important no gratar ni destruir la capa més superficial del sòl per no malmetre el miceli.

Quan volem identificar bolets observem com són el peu i el barret, i si sota el barret hi ha làmines, porus o agulles. A la zona del Puig Segalar hi ha força espècies de bolets, de les quals hem escollit una vintena de les més representatives.

Vint bolets

Tradicionalment, els bolets més apreciats són els rovellons i pinetells. Els podem trobar a les pinedes, garrigues, estepes o llistonars, però sempre associats a pins. El **rovelló**, *Lactarius sanguifluus*, és el més freqüent i segrega un làtex de

Pinetell.

Rovelló.

color vermell sang, en canvi el **pinetell**, *Lactarius deliciosus*, poc freqüent, el segrega d'un color ataronjat. També podem trobar algun rovelló vinader, *Lactarius vinosus*, de color tirant més cap a vinós. Tots tres poden tenir les làmines infectades per un altre fong blanquinós, aleshores els anomenem rovellones i pinatelles. Són molt bons comestibles, els rovellons més que els pinetells. Compte amb la confusió dels pinetells amb les **cabres**, *Lactarius chrysorrheus*, que són semblants del barret però segreguen un làtex de blanquinós a groguenc i no són comestibles.

Cabra.

Rossinyol.

La mocosa o **llenega negra**, *Hygrophorus latitabundus*, és un bolet que en temps humit presenta abundant mucositat sobre el barret i al peu, d'aquí el seu nom. És molt carnós, de carn blanca i amb el barret de color bru, més fosc al centre. La trobem sempre associada al pi blanc. Surt cap al final de la temporada de bolets de tardor. És un comestible excel·lent. Podem trobar altres espècies de mocoses, però menys abundants i de menor qualitat.

Més primerencs són els **rossinyols**, *Cantharellus ferruginascens*, que po-

dem trobar associats a garrigues i alzines. A la nostra zona no és pas especialment freqüent, però pot formar bones clapades. És de color crema i pot presentar taques de color ataronjat. Mai no es corca i és un excel·lent comestible. Compte amb la confusió amb la **gírgola d'olivera**, *Omphalotus olearius*, que és d'un color molt més viu i marró ataronjat, que surt a la base de les soques d'oliveres i és molt tòxic. Com que aquí hi havia hagut molts olivets, és freqüent trobar-ne.

Mocosa.

Gírgola d'olivera.

Moixí de carn groga.

Primerencs, tardans i primaverals

Encara més primerencs són els **moixins**. N'hi ha de diferents espècies, però el més freqüent és el moixí de carn groga, *Suillus mediterraneensis*, i menys abundant però molt més bo és el moixí blanc, *Suillus bellini*. Tots els moixins tenen porus sota el barret que formen com una mena d'esponja. Són comestibles però cal treure'ls la cutícula i l'esponja, i consumir-los joves.

Modequí o alzinenc.

Poc abundants, però que sorprenen pel gran gruix del seu peu, són els **modeguins** o **alzinencs**, *Leccinellum lepidum*. Són de la mateixa família que els **ceps** i els **surenys**, però de força menys qualitat. Tenen el barret bru castany, i el peu i l'esponja de color groc llimona. Els trobem associats a alzines. La seva carn, de color blanc groguenc, canvia a grisós quan es cou.

També podem trobar **carlets vermells**, *Hygrophorus russula*, associats a alzines o garrigues. Té el barret de color rosat a vermell vinós cap al centre, mentre que el peu i les làmines són blancs. Al Puig Segalar és poc freqüent, però és molt apreciat per fer-ne conserva i per guisar.

Les **qualbres**, *Russula torulosa*, i els **terrandoossos**, *Russula delica*, són bolets de menys qualitat que abans es recollien per salar i gastar-los durant l'hivern per fer guisats. Ara poca gent els recull, excepte les qualbres llores, que són de molt bona qualitat, però aquí n'hi ha poques.

Carlet vermell.

Qualbra.

Terradós.

Farinera.

Un bolet curiós és la **gírgola negra**, *Hohenbuehelia petaloides*, que surt al peu de les soques dels pins quan fa algun any que s'han tallat. Té forma d'orella o de ventall en embut. És un bolet de bona qualitat.

Altres bolets que podem trobar són els **negritos** o **fredolics**, *Tricholoma ter-reum*, ja a finals de temporada; les **potes de perdiu**, *Chroogomphus rutilus*; les **llengües de vaca**, *Hydnum albidum*, amb agulles sota el barret, o les **farineres**, *Amanita ovoidea*.

Fredolic.

Llengua de vaca.

Pota de perdiu.

Múrgola.

Barretet.

Hi ha un grup de bolets de primavera que són ben diferents de forma i pel fet de no tenir ni làmines, ni porus ni agulles: són les **olles**, *Sarcosphaera coronaria*; els **barretets**, *Helvella pityophila*, i les **múrgoles**, *Morchella conica*. De totes tres espècies la més apreciada és la de les múrgoles. Tots tres s'han de coure bé, ja que en cru tenen substàncies tòxiques.

Olla.

El món dels bolets és apassionant, tant per caçar-los com per cuinar-los, però cal anar en compte i només collir els que coneixem amb seguretat. Anar a caçar bolets té una triple compensació: gaudir de la natura, trobar-ne i després gaudir-ne gastronòmicament. Si us agrada el món dels bolets, podeu trobar molt bona informació al llibre *Bolets del Paísos Catalans*, de Josep Maria Vidal i Enric Ballesteros.

Text: RAFEL HEREU
Fotografies: JOSEP M. VIDAL

MACIÀ JARDINER. S.L.

CONSTRUCCIÓ I
MANTENIMENT DE JARDINS
NETEJA DE PISCINES

C/ Nord, 2 17134 LA TALLADA D'EMPORDÀ (Girona)
Tel. 972 780 441 Mòbil 605 915 352
oficina@maciajardiner.es

ICA
International Camping Assistance S.L.

C/ La Bisbal a Figueres, s.n. (C/31, Km 359)
17134 La Tallada d'Empordà GIRONA

Shaun Jennings mobile: (0034) 629 743 327
director tel/fax: (0034) 972 780 638
email: info@icasl.net

Servei de bugaderia i Venda de mòduls

Quatre contes

A qui no li agrada un bon conte? Aquest petit plaer, antic i universal, pot ser un bon bàlsam en temps tenebrosos.

Aquests contes que us presentem aquí no són contes fantàstics ni meravellósos, tampoc faules, llevat del més conegut de tots, *La granota i l'escorpí*. Són històries curioses, lleugeres, desconcertants i fins i tot fosques, provinents de diferents tradicions orals populars.

Plantegen més dubtes que respostes, ben lluny del sermoneig pesat. Autèntiques perles de saviesa anònima.

Han estat seleccionats, adaptats i traduïts del recull, fet per Jean Claude Carrière, titulat *El círculo de los men-*

tirosos. Cuentos filosòfics del mundo entero (ed. Lumen, 2000).

Com totes les ficcions, es diu que els contes són mentida. També, a vegades, fan de mirall i ens hi reconeixem. A més de gaudir-ne, reflecteixen una espurna de veritat?

Els dos sastres

Des del final de la Segona Guerra Mundial, en un barri pobre de Londres hi treballaven dos sastres jueus, un davant l'altre. Tallaven i cosien incansablement. A vegades parlaven una mica i un dia un li diu a l'altre:

—Iràs de vacances aquest any?

—No —contesta l'altre després d'un moment de reflexió.

Al cap d'una estona, aquest segon sastre diu:

—Vaig anar de vacances fa dos anys.

—Fa dos anys? —pregunta el primer, molt sorprès.

—Sí.

Lavors el primer sastre, que no recordava que el seu company hagués estat mai fora, li pregunta a on va anar.

—A l'Índia.

—A l'Índia?

—Sí, vaig anar-hi a caçar el tigre de Bengala.

—Vas anar a caçar el tigre de Bengala? Tu?

Lavors els dos homes ja havien deixat de treballar i es miraven. El segon sastre, molt tranquil·lament, explica el següent: —Vaig iniciar la cacera de matinada muntant un magnífic elefant que un gran príncep m'havia deixat. Anava armat amb quatre fusells amb culata de plata i acompanyat d'una nombrosa escorta. Em vaig aventurar per una gran muntanya i de cop i volta un immens tigre es va aixecar, rugint, davant meu. Era el tigre més gros que s'havia vist mai per aquella zona de Bengala. El meu elefant, espantat, va recular i jo vaig caure. El tigre se'm va tirar sobre i em va devorar.

—Et va devorar? —pregunta el primer sastre estupefacte.

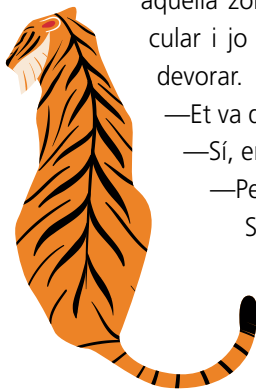
—Sí, em va devorar totalment.

—Però, què em dius? Cap tigre et pot haver devorat!

Segueixes viu!

Lavors el primer sastre torna a agafar el fil i l'agulla i li respon al primer:

—D'això en dius vida?

El llibre i la clau

(conte sufi)

Breu diàleg entre dos sufís: —Jo vendré *El llibre de la veritat* per un centenar de monedes d'or, i alguns homes diran que no és car.

—I jo —va dir l'altre— donaré la clau que permetrà entendre'l i alguns homes no la voldran, encara que els la regali.

El secret de la vida

(conte budista-zen)

—Mestre —demana un deixeble—, explica'm el secret de la vida.

—No puc.

—Per què?

—Perquè és un secret.

La nova saviesa

(conte xinès)

Un savi de vuitanta anys vivia al nord de la Xina. La seva fama sobrepassava la de tots els altres savis.

Un bon dia va saber que al sud acabava d'aparèixer un home que, segons deien, encara era més savi i profund que ell, cosa que el savi del nord considerava impossible i intolerable. Per això va decidir anar-ho a verificar.

El llarg viatge va ser molt arriscat, penós i va durar uns tres mesos. En arribar davant el nou mestre acordaren comparar les seves doctrines per decidir quina era la més profunda.

El vell savi del nord va començar. Li van caldre força hores per exposar, amb calma i intel·ligència, les idees principals del seu pensament. A continuació, tocava exposar les seves pròpies idees al nou mestre del sud (de l'escola zen). Simplement va dir:

—Evitar fer el mal i fer el màxim de bé possible.

L'ancià del nord, al sentir no-més aquelles paraules, es va enfurismar i cridant li va dir:

—Què?!!! A la meua edat m'he enfrontat a tots els perills d'un llarg viatge!!! T'he explicat la meua doctrina de forma detallada!!! No t'he amagat res de res!!! I tu en canvi, què em dones? Res més que una màxima insignificant que qualsevol nen petit ja coneix!!! Et burles de mi?!!!

El mestre zen del sud, amb calma, li contesta:

—No, no m'estic burlant de tu. Perquè, tot i que és cert que un nen petit ja coneix aquesta màxima, un home de vuitanta anys encara és incapaç de viure-hi d'acord.

Les dues sandàlies

(conte de indi)

Un home viatja en tren. Tot de cop i volta, en el seu vagó es produeix una fortíssima sacsejada. L'home perd una sandàlia, que cau fora del vagó. Immediatament agafa l'altra sandàlia i la tira per la finestra.

Un altre viatger, quan ho veu, es sorprèn molt de la seva reacció i l'home li diu:

—No puc fer gaire res amb una sola sandàlia. I, si algú troba la que m'ha caigut, tampoc li servirà massa. Així, doncs, millor que les trobi totes dues.

La granota i l'escorpí

(conte africà)

Un escorpí, que volia travessar un riu, li demana a una granota:

—Porta'm a la teua esquena.

—Que et porti a l'esquena?! —contesta la granota—. Ni pensar-ho! Et conec massa bé! Si et porto a la meua esquena, em picaràs i em mataràs!

—No siguis estúpida —li contesta llavors l'escorpí—. No t'adones que si et pico t'enfonsaràs a l'aigua, i jo, que no sé nedar, m'ofegaré?

Els dos animals varen seguir discutint força estona.

L'escorpí, però, va ser tan persuasiu que al final la granota va acceptar travessar el riu amb ell a sobre. El va carregar sobre la seva relliscosa esquena, l'escorpí s'hi va agafar bé i van començar la travessada. Quan eren cap a la meitat del gran riu i hi havia força remolins, de cop l'escorpí va picar la granota, que va sentir com el verí mortal s'estenia pel seu cos. Mentre s'ofegava, i amb ella l'escorpí, la granota li va cridar:

—Veus?! T'ho havia dit! Però, per què ho has fet?

—No ho puc evitar —va contestar l'escorpí abans d'enfonsar-se—. És la meua naturalesa.

Carlos Palacín Lizarbe

D'aquí a Finlàndia sense passar per la Xina

Per a Carlos Palacín Lizarbe la Tallada és més que un record infantil, perquè durant uns mesos podem dir que hi va trobar refugi. Esperava anar molt lluny i al final ha anat a parar a Finlàndia. El qüestionari ens l'ha tornat amb un àudio des del fred, un fred que, pel canvi climàtic, ja no és el que era.

En quina mesura les estades a la Tallada han estat importants per a tu?

A mi la Tallada m'ha agradat des de petit perquè és un poble. Jo vaig néixer a Barcelona, una ciutat; he passat l'estiu en diversos pobles al llarg de la meua vida. M'agraden els pobles perquè estàs en contacte amb la natura i perquè són petits. En aquest aspecte a mi la Tallada m'agradava perquè hi anava amb mons pares caps de setmana i estiu. Anava a passejar per l'aspre o anava en bici o jugava a futbol.

Quin és el teu record més antic pel que fa a la Tallada?

Els primers records que tinc de la Tallada són de quan encara no teníem cap casa llogada i anàvem a veure en Jordi Ros, que és amic de mons pares des de sempre. Llavors anàvem a cal Ferrer, que tenien llogada en Jordi, la Cristina, en Xavier i l'Elisabet. Recordo d'anar en bicicleta i jugar a bàsquet a la terrassa de cal Ferrer. En general, records feliços.

En quines cases has viscut al poble?

Després que en Jordi es comprés una casa a la Tallada nosaltres vam llogar cal Ferrer. Després mons pares van decidir comprar-ne una perquè els agradava el poble i hi estaven bé. És la casa del carrer de la Riera que fa cantonada.

Amb els seus pares al Puig Segalar, 22-7-2020. FOTO: CARLOS PALACÍN LIZARBE

Quines aficions has practicat a la Tallada? Hem vist el teu pare fotografiant ocells. A tu també t'agrada?

M'agraden els voltants de la Tallada, m'agrada fer *mountain bike*, m'agrada anar a veure ocells, però no només això: m'agrada la natura en general. Darrerament he vist com creixia una família de guineus als camps entre el pla i l'aspre. També he fet alguna farra per celebrar algun aniversari, de la Carol o meu; alguna calçotada, diverses coses, però en general, gaudir de la natura.

Mar o muntanya?

No m'agrada la pregunta perquè em fa triar. M'agraden tant el mar com la muntanya, tot i que el mar a l'estiu amb tanta gent ja no m'agrada tant. Però em van regalar un caiac inflable per anar per les cales de la Costa brava, i està molt bé. Pel que fa a la muntanya, jo he viscut al Pirineu i, de fet, una de les coses que més m'agraden de l'Empordà és que és com una Catalunya en miniatura on tens un pla com el de Lleida en petit, tens el final dels

Pirineus i tens una costa molt maca tant en les cales rocalloses de Cap de Creus o del Montgrí, com en les platges arenoses de la badia de Roses o la desembocadura del Ter.

Aspre o pla?

Com en la pregunta anterior, m'agraden tots dos. Si vas a veure ocells no hi ha els mateixos ocells en un o altre lloc. Justament el que m'agrada de la Tallada és que hi hagi tant l'aspre com el pla. Però si m'hi obligueu, m'agrada més l'aspre, és més salvatge, més divers. El pla és una mica monòton.

Amb la Carol al Canó de Sienävuori, Carèlia del Nord, Finlàndia, 27-11-2020.

Coneixences que vas fer al poble?

Sobretot, amics de mons pares, com el Didier, el Francesc i la Lola i la Rosa de les flors. I els cops que he fet més vida social ha estat jugant a futbol i anant a veure el Barça a L'Empordanet.

Què hi trobes a faltar, al poble?

És un poble que, en general, està bé pel que fa a infraestructures, però, per exemple, fa quinze anys que vam pagar perquè es fes la vorera i encara no està feta —riu—. Però en general els equipaments municipals, com la piscina, estan força bé.

El confinament a la Tallada? Com el vas viure? Com és que t'hi vas confinar amb la Carol? Esperaves anar a la Xina...

El que va passar és que jo vaig acabar la tesi doctoral el juliol de 2019. Llavors, després de casar-nos, estàvem planificant d'anar a la Xina per continuar la meua carrera laboral a Nanjing, en un institut que fa estudis sobre limnologia, estudis sobre llacs i rius. Va costar força temps fer tota la paperassa, visats, etc. Al voltant de l'any nou xinès, cap al 25 de gener de 2020, ja es va fer oficial el brot del virus a la Xina i els xinesos em van dir que de moment es parava tot, i com que ja havíem deixat la casa de Bar-

celona vam decidir anar a viure a la Tallada fins que es resolgués això de la Xina o trobéssim alguna feina. Amb la Carol m'hi he confinat perquè estem casats! Durant el confinament ens vam fer companyia l'un a l'altre. Ella va trobar feina a la fleca de Verges, com que és molt destra amb els treballs manuals, va estar ajudant a fer mascaretes per a l'Hospital de Palamós i després per al poble. Vam viure del gener fins al juliol a la Tallada, ha estat la nostra estada més llarga. Em va agradar molt perquè no és el mateix estar confinat a la Tallada que a Barcelona. Ara bé, s'ha de dir que no vam decidir confinar-nos-hi quan es va decretar l'estat d'alarma, ja hi érem abans, quan no vam poder anar a la Xina.

Com és que has acabat a Finlàndia? En quina població resideixes?

Això d'anar a la Xina es va complicar. A mi m'hi deixaven anar però a la Carol no, i volíem viure plegats. Al juliol, vam anar a Erill, a la Vall de Boí, on la Carol va treballar ajudant el seu germà al restaurant La Granja. Llavors vaig començar a enviar currículums a ofertes postdoctorals arreu i on em van acceptar és a Finlàndia. O sigui que a finals d'agost vaig agafar el cotxe i vaig creuar Europa de punta a punta, agafant dos

ferris, etc. Inicialment vaig arribar a la ciutat de Joensuu, però ara estic vivint a Kuopio, dues ciutats del centre-est de Finlàndia que comparteixen la mateixa universitat, la Universitat de l'Est de Finlàndia, amb dos campus diferents. Ara visc a Kuopio, perquè em va millor per la feina però viatjo sovint a Joensuu. La Carol va arribar a l'octubre, de moment està aprenent anglès i suomi, la idea és trobar feina al seu sector (és enginyera forestal).

Quina és la feina que fas actualment a Finlàndia?

M'han contractat per almenys dos anys per estudiar el canvi climàtic als llacs de Finlàndia. En aquesta regió de Finlàndia hi ha molts llacs. En tot el país hi ha 188.000 llacs i, en concret, a la regió on soc (Karèlia/Savònia) hi ha molts llacs i molt grans. Aquí, en les latituds altes, el canvi climàtic es nota molt. Abans feia més fred i, sobretot, nevava molt més. Ara, en canvi, plou. Tot això està canviant el funcionament dels llacs però no se sap ben bé com. El que faré en els propers dos anys és estudiar com aquests hiverns més suaus els estan afectant.

RAMON CASARES ROMEVA

Amb la passió de sempre, o una mica més

Malgrat les dificultats per trobar-nos, des del juliol fins ara seguim llegint i continuem comentant les obres proposades amb la mateixa passió de sempre. Els mesos de juliol i setembre ens vam poder trobar presencialment amb totes les mesures de seguretat necessàries i els últims tres mesos ho hem fet virtualment.

El primer diumenge de juliol la tertúlia va versar sobre *Argelgues*, de la Gemma Ruiz, una reivindicació de la memòria històrica i del propi passat familiar de l'autora des de principis del segle XX fins a finals dels anys seixanta. En aquesta obra les tres protagonistes (la Remei, la Rosa i la Nina) van haver de treure les punxes per tirar endavant, com els modestos arbustos que donen títol a la novel·la. Són exemples de moltes altres dones que van fer la guerra a la rereguarda arriscant la vida per alimentar els fills i van haver de deixar la pagesia per anar a viure a ciutats del Vallès a treballar a la indústria tèxtil en condicions molt dures.

Les protagonistes viuen moments punyents i algunes escenes resulten doloroses. És molt fort per exemple el fet que pagesos jornalers hagin de deixar els fills a famílies alienes, per no poder mantenir-los. I ens han impactat especialment temes com la violació, la força que el pare i l'hereu tenien dintre del món pagès a l'hora de prendre decisions sobre el futur dels més petits i especialment de les noies i la vivència dels nens semisegrestats pels soldats franquistes durant una nit. La Gemma Ruiz fa una crítica oberta a una societat terriblement masculista que no només avergonyia les dones, sinó que, a més, les feia sentir-se culpables.

Un altre dels elements que més ens ha sobtat i que caracteritzen l'obra és l'ús del llenguatge, que no es regeix pel català estàndard. Es fan servir expressions genuïnes de la comarca de les protagonistes i es reflecteix molt bé la parla oral de cada època.

El 6 de setembre, la nostra conversa va ser entorn de la novel·la de M. Carme Roca *El far*, premi Prudenci Bertrana 2018, ficció que passa a l'entorn del far de metall de l'illa de Buda, el més alt del món quan es va construir, l'any 1864. En paraules de la mateixa autora, "aquesta història és un joc de forces, des de la del mar imparable a la força de l'amor, passant per la de la venjança, la de la voluntat i el pes del passat i de la família".⁽¹⁾

La novel·la comença amb la celebració de l'aniversari dels cent anys de l'avi Vidal, l'excusa per obrir caixes i recuperar fotografies antigues. Entre les imatges en blanc i negre, la Diana —la neta— descobreix una que la fa sospitar que la seva mare, la Cinta, té algun secret. Estirant aquest fil descobreix per què, massa vegades, les relacions familiars són com un vesper.

L'autora ens manté amb la intriga fins al final i també ens planteja temes molt actuals, com els problemes mediambientals que posen en perill el futur de la desembocadura de l'Ebre.

Un dels recursos que més ens ha sobtat és que la M. Carme Roca fa parlar els morts per fer que els lectors tinguin també el punt de vista d'aquests a la història i d'aquesta manera afegir les peces que ens faltaven del trencaclosques de la trama.

A l'octubre vam recuperar un clàssic català: *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda. D'aquesta novel·la se n'han fet molts estudis i aquí no en pretenem fer una ressenya magistral, només aconsellar-vos-la com a lectura imprescindible. L'obra té una estructura perfectament clàssica (3 parts) dins la linealitat del temps, i a mesura que avança, es troba sotmesa a creixents *flashbacks* dels personatges

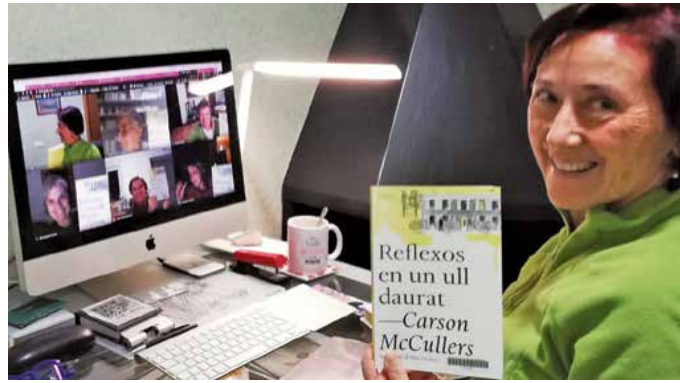
(1) <http://www.illadelsllibres.com/opinio-el-far-de-maria-carme-roca/>

que, amb el seu record, van oferint les claus d'interpretació i lligam entre les diverses relacions que s'han teixit al llarg de la història.⁽²⁾

L'espai narratiu gira entorn de la torre i el jardí. Torre, jardí i família evolucionen d'una manera paral·lela. La Teresa serà la dona, la mare i l'àvia; l'eix temporal i el record de la família. Ella és qui crea la família, i amb la seva mort, n'anuncia la descomposició. Una novel·la de maduresa i plena de simbolismes, on Mercè Rodoreda opta per un punt de vista múltiple: mons amb entitats pròpies que reflectiran, com un mirall esbocinat, la història d'una família de la qual la lleial serventa Armanda guarda els secrets.

A principis de novembre vam comentar dues obres: *Les lleialtats*, de Delphine de Vigan, i *Abans de la gelada*, de Henning Mankell.

El protagonista de la primera és en Théo, un adolescent que té els pares separats amb la custòdia compartida i a qui la mare posa en quarantena emocional quan torna de casa del pare. Això fa que, per lleialtat al pare i a la mare, el noi faci un mur de contenció, es tanqui al seu entorn i busqui una manera molt dràstica escapar de la seva aclaparadora realitat. L'únic amic que té en Théo, amb qui comparteix la seva manera de fugir dels problemes, és en Mathis, un nen de la seva edat la mare del qual fa una descoberta sobre el seu marit que la pertorba i es replanteja la seva lleialtat amb ell. D'altra banda, a l'escola, l'Helène és una mestra preocupada que es troba força sola en el seu procés de recerca de les possibles angoixes dels seus alumnes.

Trobada virtual sobre Reflexos en un ull daurat.

FOTO: JOAN LORENZO

Com ens diu la mateixa autora⁽³⁾: "Les lleialtats [...] són les lleis de la infantesa que dormisquegen a l'interior dels nostres cossos, els valors en el nom dels quals ens aguantem drets, els fonaments que ens permeten resistir, els principis il·legibles que ens roseguen i ens empresonen. Les nostres ales i les nostres cadenes."

La segona lectura de novembre, *Abans de la gelada*, és una obra del mestre de la novel·la negra Henning Mankell que pren com a punt de partida un fet real, la matança de la Guyana (Jonestown) el novembre de 1978 per part d'un dirigent d'una secta de caràcter religiós. L'inspector Kurt Wallander continua sent el protagonista principal, però la seva filla Linda, que s'incorpora al cos de policia, segueix els passos de la investigació i arriba a resoldre el cas. L'èxit de totes les novel·les protagonitzades pel seu antiheroi va portar Mankell a publicar posteriorment *L'home inquiet*, que també us recomanem. D'altra banda, si us agraden les adaptacions cinematogràfiques de les novel·les, podeu veure diverses pel·lícules i sèries de televisió basades en aquest policia de ficció actual tan conegut.

Fa pocs dies, el 6 de desembre, hem comentat un clàssic americà dels anys quaranta que també ha tingut adaptació al cinema⁽⁴⁾: *Reflexos en un ull daurat*,

de Carson McCullers. Un dels personatges més intrigants de la novel·la és el capità Penderton (Marlon Brando a la pel·lícula de John Huston) i no precisament per la situació familiar a causa de la infidelitat de la seva dona, sinó per la seva subliminal condició d'homosexual, cosa que és aparentment implícita i suggerida. Cap personatge s'escapa del seu propi infern personal: la Leonora, la dona del capità (una jove Elizabeth Taylor a la pantalla), el major Langdon i l'Alison, veïns dels anteriors, o el mateix soldat Williams, qui prefereix la companyia dels cavalls a la de les persones.

L'autora, que només tenia 24 anys quan va publicar la novel·la, dibuixa de manera magistral tot un entramat de tensions en les relacions, així com una rica tipologia psicològica. Tot això en un escenari tancat, un microcosmos que explica tot un menú de conductes i un clima de desassossec com és la base militar on viuen els personatges.

Finalment acabarem l'any llegint *La aventura de viajar. Histories de Viajes extraordinarios*, de Javier Reverte, que comentarem el 3 de gener. Ens hi voleu acompanyar? Només heu de dir-ho i us podreu incorporar a les trobades (presencials o virtuals) quan vulgueu.

Bones lectures!

MARGARITA VIDAL
Dinamitzadora del Club de Lectura

(2) <https://lletra.uoc.edu/ca/obra/mirall-trencat/comentarios-sobre-lobra>

(3) Pròleg de *Les lleialtats*. Edicions 62 (2019)

(4) <https://www.imdb.com/title/tt0062185/>

Dos autors ben diferents per acabar el 2020

Una veu de denúncia social al costat d'una mirada propera i molt personal

Colson Whitehead, *Els nois de la Nickel*

Editorial Periscopi repeteix èxit de la mà del darrer Premi Pulitzer amb aquest títol colpidor en aquest any en el qual, malauradament, la conflictivitat social derivada dels continuats abusos policials contra el col·lectiu negre als Estats Units està de plena actualitat.

Els nois de la Nickel ens explica la història de dos amics adolescents, l'Elwood i el Turner, tots dos negres, que es troben en un reformatori de Florida, un lloc inspirat en una institució real que va estar operativa durant més de cent

Colson Whitehead.

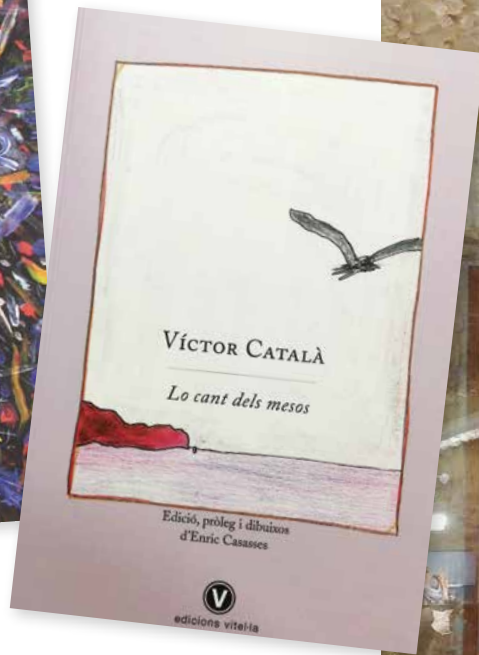
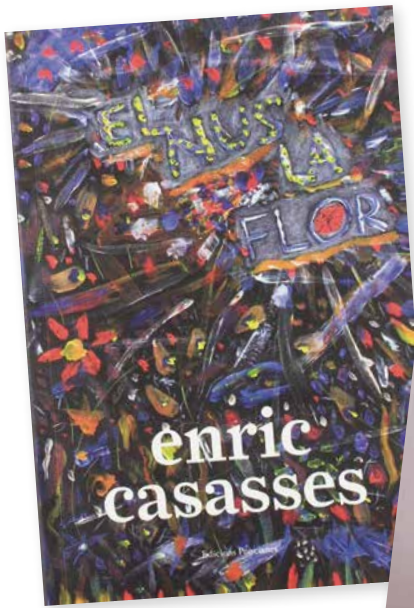
anys fins que la van clausurar l'any 2011. Durant dècades en aquest centre correccional s'hi va explotar i maltractar nens orfes o esgarriats, joves detinguts com a delinqüents o sense llar. Molts nois hi van deixar la pell, sigui perquè intentaven escapar-se d'aquell horror de treballs forçats i crueltat, sigui perquè van morir torturats o assassinats a trets quan intentaven escapar. «*Escapar-se era una bogeria i era una bogeria no escapar-se*», diu l'autor amb una frase demolidora.

L'acció de la novel·la se situa l'any 1963 en un món encara marcat per les lleis racistes que van ser concebudes als Estats Units per tenir sota control la població negra.

Colson Whitehead, nascut a Manhattan el 1969, és una de les veus més aclamades al panorama literari nord-americà i repeteix guardó després d'haver-lo guanyat també el 2017 amb *El ferrocarril subterrani* (ed. Periscopi).

Fragment:

«Morts i tot els nois eren un problema. El cementiri secret era a la banda nord del campus de la Nickel, en una mitja hectàrea amb clapes d'herba, entre l'antic graner i l'abocador de l'escola. Aquell camp s'havia fet servir de pastura a l'època en què l'escola tenia una vaqueria i venia llet als clients de la zona, una de les estratègies de l'estat de Florida per alleujar l'aportació dels contribuents en el manteniment dels nois. Ara els constructors del parc empresarial tenien previst que fos un espai d'esbargiment per a l'hora de dinar, amb quatre fonts i una glorieta de formigó per a actes ocasionals. El descobriment dels cossos va ser un costós contratemps per a la immobiliària, que esperava el vistiplau de l'estudi ambiental, i per a l'advocacia de l'estat, que feia poc havia tancat una investigació sobre els casos d'abusos. Ara calia engegar-ne una altra, determinar la identitat dels cadàvers i les causes de les morts, i no hi havia manera de saber quan podria enderrocarse aquell coi de lloc, netejar-lo bé i esborrar-lo definitivament de la història, cosa que tothom esperava de feia temps.»

**Enric Casasses,
El nus la flor
i edició de Lo cant dels mesos**

El Premi d'Honor de les Lletres Catalanes 2020 té una forta relació amb les nostres terres i tenim la immensa sort de poder-ne gaudir sovint a l'Escala. A vegades en la presentació d'obra pròpia, com aquest *El nus la flor*, o col·laborant amb Editorial Vítel·la, com a la recent *Lo cant dels mesos*, de Víctor Català, que l'Enric ha il·lustrat amb els seus dibuixos, el pròleg i fent-se càrrec de l'edició.

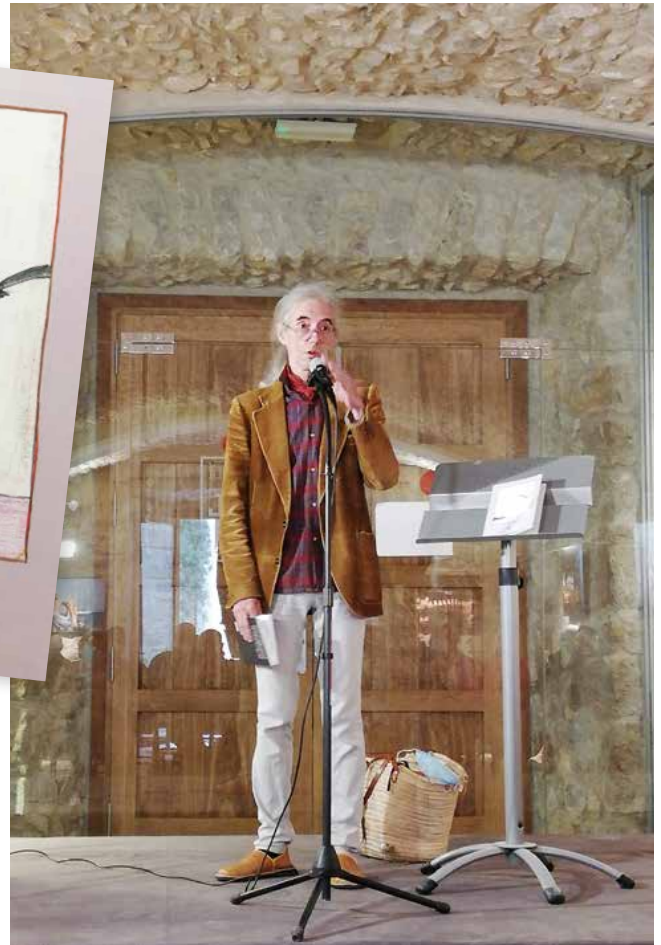
Sentir recitar l'Enric no deixa mai indiferent. La seva mirada és afuada i molt precisa i el domini que té del llenguatge li permet jugar amb les paraules d'una forma sorprenent i enlluernadora. La ironia sempre hi és present i ens descobreix replecs insospitats amagats en la quotidianitat que ens envolta. *El nus la flor* va començar a prendre forma en una de les nombroses llibretes que acompanyen l'Enric dins els seu cabàs. Més tard es va convertir en una composició musical amb les seves paraules i, finalment, en aquest llibre magníficament editat per Edicions Poncianes, una joia en tots els sentits que rellegireu una vegada i una altra.

Dos tastets de l'obra:

QUÈ VINDRÀ

Als visionaris: pujols, dali...

Primer veia visions, després vaig passar a sentir veus i ara ja sento olors... vaig baixant a poca poc l'escala dels éssers, dels senys, dels anys... potser aviat sentiré sensacions tàctils... i al final, em dirigiré cap a la llibertat definitiva tastant gustos.

Enric Casasses.

REFRANY

Al pot petit hi ha poca confitura
i al cor trencat la veritat més dura:
mal amagat és mal que no té cura,
la llibertat, la llei que és més segura,
la veritat, bandera que no es jura,
i el paradís, un bon plat de verdura.

JOAN LORENZO QUINTANA

Bar L'Empordanet

Joan Agustí Feliu

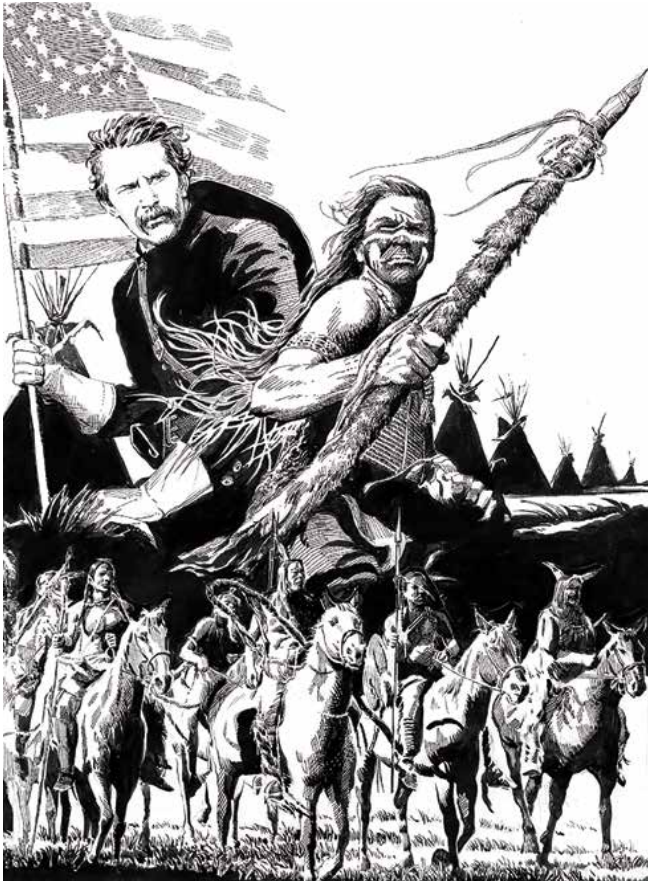
La Tallada d'Empordà

17134 GIRONA

Tel. 972 78 03 02

Ballant amb llops o la simfonia perfecta

Una pel·lícula que ho té tot. L'anecdotal d'un western diferent ens pot fer entendre la grandesa d'un rodatge ple de sorpreses i dificultats.

Quan se'm va demanar que parlés d'alguna de les meves pel·lícules preferides no em va ser gens fàcil escollir-ne cap. Qui em coneix prou sap que me n'agraden un munt, i posar-ne una per sobre de les altres no ha estat una feina senzilla. Tot i això, per alguna havia de començar, i si cap ocupa la primera posició en el podi de les més vistes al llarg d'aquests anys és sense cap mena de dubte *Ballant amb llops*. Per què? Perquè ho té tot. Tot el que es pot demanar al setè art: una història que ens apropa al passat d'una nació, l'Índia, l'originària de la terra que la va veure néixer; uns escenaris impressionants situats en les terres de Dakota del Sud que van donar autenticitat a la història; una banda sonora musical que sobrepasa les expectatives, obra del gran mestre John Barry, guanyador de l'Oscar amb *Ballant amb llops*, compositor

«Mai no havia vist un poble amb tants desitjos de riure, amb tanta devoció per la família, amb tal lliurament mutu. I l'única paraula que acudia a la meva ment era harmonia.» **Tinent John L. Dumbar**, el personatge que serà batejat com *Ballant amb llops* a la pel·lícula.

de somnis que molts recordarem, com *Memòries d'Àfrica*, *Cotton Club*, *Nascuda Lliure*, *Diamants per a l'eternitat*, entre moltes bandes sonores; una fotografia plena de matisos que ens va saber transmetre ben endins la bellesa visual d'aquesta història; i el gran treball d'uns actors que van saber posar mans a la feina per donar veracitat i autenticitat al que Kevin Costner, que per primera vegada agafava el timó de la direcció, ens va voler explicar.

Com que suposo que molts deveu haver vist aquesta pel·lícula algun cop, no m'allargaré gaire a l'hora d'escriure sobre la trama. Durant la guerra de Secessió nord-americana el tinent John J. Dumbar és enviat a un post avançat a la frontera del territori indi, sense cap altra companyia que la del seu fidel cavall Cisco. A l'arribar es troba el post —una mena de fort— abandonat. I allà, en completa solitud, es queda a l'espera de provisions i reforços per continuar fent realitat la presència de l'exèrcit en aquelles contrades. A mesura que passa el temps fa amistat amb un llop solitari ("Mitjons", l'anomena) i en trobades casuals arriba a establir contacte amb els indis, la tribu lakota (sioux) del territori, amb qui acabarà establint un vincles emocionals que faran canviar totalment el rumb de la seva vida, oblidant qui és i d'on ve, per qui ha de ser i on ha d'anar. L'home anomenat John J. Dumbar mor i neix *Ballant amb llops*. Aquest podria ser el resum de la novel·la de Michael Blake, un relat que va inspirar un film que va aconseguir set Oscars de l'Acadèmia de Hollywood.

El 1990 l'oest era mort. Els gustos havien canviat i el públic havia seguit endavant. El risc, doncs, era prou considerable i Kevin Costner se la va jugar a tot o res

Ballant amb el risc

Per arribar fins aquí, com en altres memorables produccions cinematogràfiques, van succeir un munt de problemes i anècdotes que, com sempre, són les que realment fan gran el món del setè art, i en el cas de *Ballant amb llops*, superen la cursa amb medalla d'or. El 1903, un bandit proscrit va apuntar amb la pistola el públic del cinema i... va disparar. Va ser un tret que es va sentir a tot el món. Amb els deu minuts de durada d'*El gran robatori de trens* va néixer un gènere cinematogràfic nord-americà nou i únic. Però el 1990 l'oest era mort. Els gustos havien canviat i el públic havia seguit endavant. A part de Clint Eastwood, poca gent feia westerns, i l'amic Clint no en feia des del *Genet pàl·lid*, l'any 1985. El risc, doncs, era prou considerable i Kevin Costner se la va jugar a tot o res. Va contactar amb el seu conegut Michael Blake, que ja tenia el guió començat, perquè acabés d'escriure'l, ja que hi veia pos-

Pausa en el rodatge. Wes Studi, que interpretava el cap pawnee, i Robert Pastorelli, que interpretava el soldat Timmons. Caçat i caçador abraçats sense tenir ni temps de treure's les fletxes.

sibilitats malgrat que el western semblava passat de moda. Va buscar finançament i mitjançant els estudis Orion el va aconseguir, i seguidament va contactar amb tres directors per encoratjar-los a prendre el timó de la direcció. No eren, com he dit, bons temps per al cine de l'oest (com aquí en dèiem de petits) i tots tres li van posar traves. Que si era massa llarga. Que si l'escena inicial de la guerra civil calia eliminar-la. Que si la part romàntica no funcionava... En definitiva, no els feia gaire il·lusió dirigir-la. Aleshores, veient com estava el pati, el mateix Costner es va posar al capdavant del projecte i a més d'actor principal, es va convertir en el director. Més endavant, com que els calers que li van donar per finançament, 15 milions, no eren prou per acabar la pel·li, va acabar posant-hi la resta de la seva butxaca, amb el consegüent risc d'anar a la ruïna. Bé, això, per sort, no va passar, ja que es van obtenir més de 183 milions de \$ en recaptació, 40 dels quals van anar a la butxaca de l'amic Costner.

Els actors

Un cop aclarits finançament, direcció i localitzacions (Wyoming, Nebraska, Kansas i l'estat de Dakota del Sud i més concretament el Triple O Buffalo Ranch a Fort Pierre, on es va rodar la impressionant escena de la cacera de búfals), va anar a la cerca dels actors que l'acompanyarien en aquest projecte. Entre els membres destacats va comptar amb Graham Greene, membre de les Primeres Nacions del Canadà (nacions índies), que va fer el paper d'Au que trepitja, el seu gran amic i valedor davant el poblat indi; Mary McDonnell com *Dempeus amb el puny alçat*, amb qui troba el nexa d'unió amb la gent

Kevin Costner i Mitjans. Imatge de promoció del film

A l'esquerra, Rodney A. Grant, que interpretava Cabell al vent; a la dreta Graham Greene, que interpretava Ocell al vent, l'home-medicina de la tribu.

i troba el camí de l'amor; Tantoo Cardinal (*Xal negre*), actriu prou reconeguda per altres papers que fa de la dona d'Au que trepitja; Rodney A. Grant, *Cabell al vent*; Floyd Xarxa Crow Westerman, el gran cap de la tribu, *Deu ossos*; Wes Studi, el ferotge guerrer pawnee, i un munt de noms. La llista és ben llarga, però qui no puc deixar passar és la gran sorpresa de *Ballant amb llops*, que ni tan sols el mateix Kevin Costner s'esperava, Doris Leader Charge, la que seria al final l'esposa del cap de la tribu, *Deu ossos*.

«Em va sorprendre molt quan una productora de pel·lícules em va demanar que traduís un guió, perquè realment no sabia què era un guió.»
(Doris Leader Charge)

Qüestió de llengües

Quan Kevin Costner i el productor Jim Wilson van arribar a Dakota del Sud per a la filmació, el seu principal problema no era trobar 3.500 búfals, dos llops, 100 cavalls, 36 tipis (tendes on vivien els indis) i 175 extres nadius americans per donar a la pel·lícula un aspecte autèntic. El problema era com tornar a crear un idioma gairebé perdut, el dialecte lakota parlat per les tribus sioux a la dècada del 1860 en què te lloc aquesta història. De tots els extres, cap d'ells era un parlant fluid del lakota, alguns ni el parlaven ja. Aleshores algú va recomanar Doris Leader Charge, una professora de setanta anys del Sinte Gleska College de Dakota del Sud. Leader Charge podria haver semblat una opció poc probable per a alguns. Per una banda, no era cap gran aficionada al cinema (la seva petita casa a la reserva de Rosebud era a 50 milles de la sala més propera). D'altra banda, diu, "em va sorprendre molt quan una productora de pel·lícules em va demanar que traduís un guió, perquè realment no sabia què era un guió". No n'havia vist cap. Leader Charge, però, era un dels pocs milers de sioux que encara dominaven el lakota i va ensenyar tant la llengua com la cultura lakota a la comunitat universitària de la reserva. Li van enviar el guió i el va traduir. Quan els actors van començar els assajos li van demanar que estigués a l'abast com a entrenadora de diàleg i ràpidament es van adonar que necessitaven que estigués al plató el 90% del temps, i així va ser. Va passar que si algun dels extres arribava tard o no havia estudiat prou la seva part, ella els renyava, i com que era una anciana, molts dels indis més joves la miraven, callaven i obeïen.

Doris Leader Charge caracteritzada com a Escut bonic.

La respectaven. Impressionats per la seva presència dominant, van decidir oferir-li un paper a la pel·lícula com a *Escut bonic*, muller de *Deu ossos*. S'hi va negar un parell de vegades, però al final en Costner la va convèncer. I ara ve la part curiosa que té a veure amb aquesta professora de lakota. L'idioma lakota té dues versions i maneres d'expressar-se, la femenina i la masculina. Són matisos i formes d'expressió. Com que la professora va ser aquesta menuda (era molt petita) però gran dona, tothom va aprendre (actors i actrius) la versió femenina en la forma de parlar. Als actors, que realment no dominaven l'idioma, sembla que no els va importar gaire o, simplement, no es van adonar d'aquesta curiositat. Si allessin el cap *Toro Assegut* o *Cavall Boig* no sé si no hi haurien tingut res a dir.

Llops i búfals

Hi ha, però, més coses per explicar. Per donar vida al personatge del llop amb qui acaba ballant a les nits el tinent Dumbbar, van haver d'emprar no un, sinó dos llops per completar totes les escenes. En Buck i en Teddy, que així s'anomenaven, eren dos llops ensinistrats, amb els quals els tècnics van tenir força problemes perquè fessin el paper que els pertocava. De ben segur, no devien entendre gaire què hi feien allà. Arran d'això, en l'escena que en Kevin Costner i el llop es perseguien, el llop, sembla que accidentalment, va clavar una queixalada a la cama de l'ensinistrador, el qual durant els assajos substituïa l'actor. Per estalviar-se més ensurts en aquest sentit, tant Costner com l'ensinistrador es van proveir de trossos de carn per aplacar si era necessari l'ímpetu de l'animal. Per altra banda es van trobar que a un dels llops, com que tenia les potes blanques, el nom de *Mitjons* li anava perfecte, però l'altre llop no les tenia blanques. Solució: les hi van pintar i problema resolt.

Comença la cacera de búfals.

A un dels llops, com que tenia les potes blanques el nom de *Mitjons* li anava perfecte, però l'altre llop no les tenia blanques. Solució: les hi van pintar i problema resolt.

Per realitzar el que probablement va ser el tall més espectacular de la pel·li, la cacera dels búfals, es van emprar set càmeres, un helicòpter, 200 extres —24 d'ells veritables nadius americans muntant els cavalls a pèl—; van comptar amb la col·laboració de 20 ramaders que controlaven el ramat de búfals més gran del país, 3.500 animals al servei del film, i com que només es podia fer un rodatge al dia, ja que cada cop sortien tots d'estampida fins a 15 quilòmetres de distància, finalment van caldre vuit dies per donar per acabada aquesta escena. Cal dir que cap búfal va patir cap mal, ja que tots els que cauen abatuts són criatures mecàniques, 25 en total, el cost de les quals va ser de deu mil dòlars cadascuna. Al final de l'escena es veu en Costner havent de tastar, com a prova de valentia, el fetge de l'animal mort. Com es pot imaginar, no era un fetge real sinó gelatina d'aranyons. També cal explicar que en un dels dies del rodatge d'aquesta cacera, l'actor va tenir una caiguda del cavall força dolenta, en la qual va estar a punt de trencar-se l'espatlla, cosa que hauria obligat a suspendre tot el rodatge. Per sort la cosa no va anar gaire lluny i es va poder seguir endavant.

Els idiomes en què es va rodar la pel·lícula van ser tres, anglès, lakota i pawnee, ja que malgrat que no hi ha gaires escenes on ens vegin els guerrers pawnees parlant, aquests ho fan en l'idioma original d'aquesta tribu. I acabo amb la darre-ra curiositat: la nena petita que surt en l'escena de la matança d'una família per part dels pawnees, la Christine, que es salva gràcies a la tribu dels lakotes i que amb els anys serà la dona de Kevin Costner, Dempeus amb el puny alçat, és en realitat la filla petita de l'actor, Annie Costner.

Com en totes les grans pel·lícules, hi ha un munt d'històries per explicar, i aquesta en té més, una pila, però per avui crec que ja ens hem fet una bona idea de com va anar aquesta obra mestra que els amants del cinema vam tenir la sort de gaudir com una simfonia perfecta. *Ballant amb llops*.

AMANDI ALONSO

David i Gael Sánchez: contents i orgullosos de ser de Tor

Em dic David Sánchez i amb en Gael, el meu fill, som veïns del mas Tomàs, a Tor.

Soc nascut a Girona i fa més de dotze anys que visc a Tor, i el meu fill, en Gael, en fa sis, d'ençà que va néixer.

En Gael va a l'escola de Verges, i és un torenc orgullós de seu poble. Jo sóc il·lustrador, faig tatuatges i m'he dedicat a l'escenografia de teatre, cine i publicitat, ofici que m'ha portat a viure a Barcelona i a Mèxic. Amb la crisi del 2008, però, vaig arribar a l'Empordà i he fet de cuiner en diversos restaurants de la zona i també a Banyoles. Ara tot just he començat un projecte de creació d'objectes decoratius amb material reciclat. Podeu veure la feina que faig a Instagram, si busqueu per @artbatec, @latebatec.

Tant en Gael com jo estem contents de ser veïns de Tor, on vivim molt a gust.

DAVID SÁNCHEZ

Cal Físio
Fisioteràpia | Rehabilitació
David Resta i Maurici
Col·legiat núm. 3040
Església, 9 · TOR
Tel. 652 666 727
calfisio@calfisio.cat

MAPFRE
OFICINA DE VERGES
Plaça Onze de Setembre, 10
T 972 78 08 08 F 972 78 05 42
17142 VERGES
Email: mustel@mapfre.com

IBERLAND
FISH SOLUTIONS
MACFONT, S.A.
Recursos del Mar per a la Indústria Alimentària
17002 GIRONA. 972-218825
WWW.IBERLAND.COM
info@macfont.es

**INSTAL·LACIONS
JAUME**
JAUME PASCUAL PIBERNAT
Mòbil 607 234 388
Tel./Fax: 972 780 388 jpascual@sitelcon.com
C/ Major, 7 - 17134
LA TALLADA D'EMPORDÀ (Girona)

Canelons de bolets

Recepta de VICTÒRIA QUINTANA

INGREDIENTS:

- ✓ Carn de porc, vedella i pollastre
- ✓ Ceba
- ✓ Pinetells, rovellons o barreja de bolets
- ✓ Pasta de canelons
- ✓ Beixamel

PREPARACIÓ:

Es bull la pasta dels canelons i es posen sobre un drap a refredar.

Es rosteix la carn.

En una altra cassola courem el bolets: sal al gust i després all i julivert.

Un cop rostida la carn la passarem per la màquina picadora, també hi passarem la ceba i els bolets.

Es posa a coure tot junt una estona i s'hi afegeix la beixamel i ja tenim la pasta per omplir els canelons.

En una plata untada de mantega hi posarem els canelons; a sobre, la beixamel, formatge, i al forn.

Ales de pollastre amb bolets

Recepta de ROSA PUJADAS

INGREDIENTS PER A DUES PERSONES:

- ✓ Ales de pollastre tallades en dos
- ✓ Bolets (trompetes, rossinyols, carlets...)
- ✓ Ceba
- ✓ Tomata
- ✓ Oli
- ✓ Picada

PREPARACIÓ:

En una cassola amb oli hi courem les ales de pollastre, les reservarem.

Farem un sofregit de ceba i tomata a la mateixa cassola en què hem sofregit les ales.

Passarem el bolets enfarinats per la paella i després els posarem a la cassola juntament amb el pollastre.

Un cop cuit hi tirarem la picada i a fer xup-xup.

Bon profit

Viu el Nadal!

LA TALLADA - TOR - CANET - MARENYÀ

FINS EL 20 DE DESEMBRE

- Presentació de dibuixos i escrits al Tió
- Presentació de postals de Nadal a l'Ajuntament
- Participació a l'ornamentació nadalenca

DEL 22 DE DESEMBRE AL 5 DE GENER
Casal de Nadal

DIUMENGE 27 DE DESEMBRE DE 2020
CASAL DE TOR 11:00 - 13:00
Venda de números pel Gran Sorteig

DIVENDRES 1 DE GENER DE 2021
CASAL DE TOR | ONLINE 18:00
Gran Sorteig Telemàtic de 10 pernils

DIUMENGE 3 DE GENER DE 2021
TOR: 11:00- 11:30 | LA TALLADA: 12:00-12:45
Recollida de cartes dels Patges Reials

DIMARTS 5 DE GENER DE 2021
PROPERAMENT S'INFORMARÀ DEL RECORREGUT I DELS
HORARIS PER CADA POBLE
Benvinguda a SSMM Els Reis d'Orient

